

NACIONALINĖ MOKYKLŲ VERTINIMO AGENTŪRA

ŠILALĖS DARIAUS IR GIRĖNO PROGIMNAZIJOS IŠORINIO VERTINIMO ATASKAITA

2015-11-26 Nr. A-12

Vilnius

IŽANGA

Vizito laikas – 2015 m. spalio 12–16 d.

Vizito tikslas – mokyklų veiklos kokybės išorinis vertinimas.

Išorės vertintojų komanda:

Vadovaujančioji vertintoja – Ligita Kukanauzienė;

Išorės vertintojai:

Daiva Vileikienė, atsakinga už 1-os srities „Mokyklos kultūra“ 1.2. temos, 2 srities „Ugdymas ir mokymasis“ 2.6. temos vertinimą; 3-os srities „Pasiekimai“ vertinimą;

Ramunė Liesytė, atsakinga už 1-os srities „Mokyklos kultūra“ 1.1., 1.4. temų vertinimą; 5-os srities „Mokyklos strateginis valdymas“ 5.2. temos vertinimą;

Audronė Bartušienė, atsakinga už 2-os srities „Ugdymas ir mokymasis“ 2.1. temos vertinimą, 2.2.1., 2.2.2. rodiklių vertinimą; 5-os srities „Mokyklos strateginis valdymas“ 5.1. temos vertinimą;

Jurgita Ablėnė, atsakinga už 1-os srities „Mokyklos kultūra“ 1.3. temos vertinimą; 5-os srities „Mokyklos strateginis valdymas“ 5.3., 5.4., 5.5. temų vertinimą;

Vytautas Staugas, atsakingas už 4-os srities „Pagalba mokiniui“ vertinimą;

Nikolaj Petunov, atsakingas už 2 srities „Ugdymas ir mokymasis“ 2.2.3. rodiklio vertinimą, 2.3., 2.4., 2.5. temų vertinimą.

Vizito metu išorės vertintojai stebėjo **137** užsiėmimus: pamokas, neformaliojo švietimo veiklas, logopedo, specialiojo pedagogo pratybas, priešmokyklinio ugdymo grupių užsiėmimus, modulius, konsultacijas, klasių valandėles. **126 iš jų vertino lygiais.**

Išorės vertintojai kalbėjosi su mokytojais, švietimo pagalbos specialistais, progimnazijos vadovais, darbuotojais, mokiniais. Pokalbiai vyko su Progimnazijos tarybos, Metodinės tarybos, Vaiko gerovės komisijos, įsivertinimo darbo grupės nariais. Išorės vertintojai analizavo progimnazijos veiklą ir ugdymo procesą reglamentuojančius dokumentus, informaciją sistemoje „Tavo Mokykla“ (toliau TAMO), Dariaus ir Girėno progimnazijos interneto svetainėje. Išvadų pagrindimui naudojosi progimnazijos pateikta pirmine informacija, atsižvelgė į Šilalės rajono savivaldybės administracijos švietimo, kultūros ir sporto skyriaus informaciją. Vertintojai stebėjo veiklą natūralioje aplinkoje: darbo vietose, klasėse, koridoriuose, kieme, salėse.

Savo darbe vertintojai vadovavosi Bendrojo lavinimo mokyklų veiklos kokybės išorės vertinimo tvarkos aprašu, Bendrojo lavinimo mokyklų veiklos rodikliais bei kokybės vertinimo lygiais, pamokų stebėjimo protokolais, pradinio ir pagrindinio ugdymo Bendrosiomis programomis, bendrojo lavinimo mokyklos veiklą reglamentuojančiais teisės aktais.

Vertindami veiklą mokykloje, išorės vertintojai ataskaitos tekste vartojo sąvokas:

- „labai gera“, „kūrybiška“, „kryptinga“, „savita“, „išskirtinė“, „originali“, „veiksminga“, „sparčiai tobulėjanti“, „ypatinga“, „įspūdinga“, „puiki“, „labai paveiki“, „nepriekaištinga“, „kūrybiška“ (4 lygis) – suprasdami, kad minima veiklą, patirtį verta paskleisti už mokyklos ribų;
- „gera“, „turi savitų bruožų“, „tinkama“, „paveiki“, „potenciali“, „lanksti“, „pakankamai kryptinga“ (3 lygis) – suprasdami, kad minima veiklą, patirtį verta skleisti mokykloje;
- „nebloga“, „patenkinama“, „vidutiniška“, „nesisteminga“, „priimtina“, „neišskirtinė“ (2 lygis) – veikla mokykloje tinkama, bet yra ką tobulinti, verta sustiprinti ir išplėtoti.

Išskiriant mokyklos stipriuosius bei tobulintinus veiklos aspektus, greta teiginių nurodytos temos ar veiklos rodikliai (pvz., 4.3., 1.1.1., 2.6.2. ir t. t.), kuriuos mokykla gali perskaityti, pasitikslinti, naudodamasi mokyklos įsivertinimo metodika, bei vertinimo lygis (pvz., 3 lygis).

Ataskaitoje pateikiami kiekvienos srities ir jos temų vertinimai. Veiklos rodiklių vertinimas nurodomas tik tuo atveju, jei jo vertinimas nesutampa su temos vertinimu. Ataskaitoje pateiktos išorės vertintojų išvados ir rekomendacijos yra priimtos bendru komandos susitarimu, įvertinus išorinio vertinimo metu surinktus duomenis.

Išorės vertintojų komanda yra įsitikinusi, kad rekomenduojamus tobulinti veiklos aspektus, tiesiogiai susijusius su ugdymo procesu, Šilalės Dariaus ir Girėno progimnazija gali tobulinti veiksmingiau panaudodama savo vidaus išteklius bei, esant poreikiui, pasitelkdama pagalbą iš išorės.

Išorės vertintojai nuoširdžiai dėkoja direktoriui Arūnui Aleksandravičiui ir visai progimnazijos bendruomenei už bendravimą, bendradarbiavimą, svetingumą, puikias darbo sąlygas.

STIPRIEJI ŠILALĖS DARIAUS IR GIRĖNO PROGIMNAZIJOS VEIKLOS ASPEKTAI

1. Tradicijos ir ritualai. (1.1.2.) (4 lygis);
2. Mokyklos atvirumas ir svetingumas (1.1.5.) (4 lygis);
3. Mokyklos ryšiai (1.4.) (4 lygis);
4. Neformalusis švietimas (2.1.5.) (4 lygis);
5. Mokiniam suprantamas mokytojo aiškinimas (2.3.3.) (3 lygis);
6. Mokyklos pažanga (3.1.2.) (3 lygis);
7. Bendroji rūpinimosi mokiniais politika (4.1.1.) (4 lygis);
8. Valdymo demokratiškumas (5.3.1.) (4 lygis);
9. Personalo valdymas (5.4.) (4 lygis);
10. Lėšų vadyba (5.5.1.) (4 lygis).

Progimnaziją verta pagirti už mokinių įtraukimą į visuomeninę veiklą, ugdytinių pasiekimus olimpiadose, konkursuose, varžybose, projektinėje veikloje.

TOBULINTINI ŠILALĖS DARIAUS IR GIRĖNO PROGIMNAZIJOS VEIKLOS ASPEKTAI

1. Mokymo nuostatos ir būdai (2.3.1.) (2 lygis);
2. Išmokimo stebėjimas (2.3.4.) (2 lygis);
3. Mokėjimas mokytis (2.4.2.) (2 lygis);
4. Mokymasis bendradarbiaujant (2.4.3.) (2 lygis);
5. Mokymosi veiklos diferencijavimas (2.5.2.) (2 lygis).

II. PENKIŲ VEIKLOS SRIČIŲ VERTINIMAS

1. MOKYKLOS KULTŪRA

Mokyklos kultūra vertinama gerai (3 lygis).

Progimnazijos etosas vertinamas gerai (3 lygis), išskyrus tradicijas ir ritualus bei mokyklos atvirumą ir svetingumą, kurie įvertinti labai gerai (4 lygis) ir yra stiprieji progimnazijos veiklos aspektai.

Vertybių ir nuostatų ugdymas numatytas progimnazijos dokumentuose. Iš pokalbių su mokiniais, jų tėvais, mokytojais, administracija paaiškėjo, kad dauguma progimnazijos bendruomenės narių žino organizacijos filosofiją ir vertybes, kuriomis grindžiama ugdymo įstaigos veikla. Kalbinti mokiniai žino ir supranta, koks elgesys progimnazijoje vertinamas ir toleruojamas, atpažįsta pažeidimus, laikosi susitarimų. Progimnazijoje pasitaiko patyčių atvejų, tačiau jie yra

pavieniai ir greitai išsprendžiami. Bendruomenės nariams: mokiniams, mokytojams, mokinių tėvams sudarytos sąlygos įvairiais klausimais tartis ir diskutuoti su mokyklos vadovais, klasių auklėtojais, švietimo pagalbos specialistais, mokytojais. Dauguma mokinių, tėvų, mokytojų vertina tarpusavio bendradarbiavimą, mokymą ir mokymąsi. Progimnazijos vertybės – dėmesys asmeniui, tolerancija, visų bendruomenės narių partnerystė ir darbštumas įgyvendinamos tinkamai bei skatina bendradarbiavimą. Ugdymo įstaigoje veikia progimnazijos istorijos muziejus, įkurtas prieš trejus metus. Jame saugomos ir eksponuojamos pagal mokyklos dešimtmečius sudėtos nuotraukos, progimnazijai svarbūs eksponatai. Antrame aukšte įrengtos erdvės: abiturientų dovanotų simbolinių medinių raktų galerija, šią mokyklą baigusių ir joje dirbančių mokytojų, buvusių mokyklos vadovų nuotraukų ekspozicijos. Ši informacija ugdo pagarbą progimnazijos istorijai, tradicijoms, sukurtoms ir kuriamoms vertybėms.

Progimnazijos stiprusis veiklos aspektas - tradicijų puoselėjimas ir naujų kūrimas. Mokykloje sukurtos savitos tradicijos, švenčiamos valstybinės, religinės ir tradicinės šventės. Mokyklos tradicijos ir ritualai yra žinomi mokyklos bei vietos bendruomenei. Beveik visi kalbinti bendruomenės nariai įvardijo, jog mokykloje kasmet vyksta įvairūs tradiciniai renginiai, į kurių organizavimą bei dalyvavimą aktyviai įtraukiami mokiniai, jų tėvai, socialiniai partneriai. Renginiams mokykla renkasi ir netradicines erdves: „Pradinės mokyklos baigimo šventė“ - Šilalės miesto skvere prie Dariaus ir Girėno paminklo, pirmokų priesaika ir pirmokų pasų įteikimas S.Girėno gimtinėje. Pokalbiuose bendruomenės nariai išskyrė Rugsėjo 1-osios, Mokytojų dienos, Kalėdinių renginių, krepšinio turnyrų, Šeimos dienos, Sveikatingumo dienos, profesinės karjeros dienos, chorų šventės, mokslų metų užbaigimo, gerai besimokančių mokinių pagerbimo šventes. Progimnazija yra aktyvi Šilalės mieste ir rajone vykstančių renginių organizatorė ir dalyvė. Jau septyneri metai vykdomas tradicinis projektas „Plieno sparnai“, vienijantis Lietuvos ir Lenkijos mokyklas, pavadintas lakūnų vardais. Progimnazijos bendruomenės nariai suvokia mokyklos siekius, jaučiasi atsakingi už jų įgyvendinimą ir tęstinumą Puoselėjamos progimnazijos tradicijos stiprina mokyklos įvaizdį, prisideda prie bendruomenės vertybinių nuostatų formavimo, telkia vietos bendruomenę bendrai veiklai.

Mokytojai ir mokiniai gerai vertina visos bendruomenės narių pastangas siekti bendrų tikslų. Dauguma bendruomenės narių aktyviai dalyvauja mokyklos gyvenime. Pripažįstamas kiekvienas bendruomenės narys, sudaryta galimybių jo asmens tobulėjimui ir saviraiškai. Mokiniai jaučiasi savi mokykloje, jiems rūpi mokyklos ateitis, jie žino, ką norėtų joje tobulinti. Mokiniai, mokytojai, tėvai geba nurodyti priežastis, kodėl didžiuojasi progimnazija: draugiški santykiai su mokytojais ir administracija, bet kada galima kreiptis pagalbos tiek į mokytojus, administraciją, tiek į kitus čia dirbančius specialistus. Mokyklai labai svarbus tapatumo ir pasididžiavimo mokykla jausmas: informaciniuose stenduose matoma informacija apie gautus apdovanojimus už įvairius pasiekimus: padėkos raštai, taurės už sportinius pasiekimus. Inicijatyvumu pasižymi mokinių savivaldos nariai. Jų dėka progimnazijoje įrengtas elektroninis skambutis, parinkta muzika. Progimnazija planuodama savo veiklą stengiasi atsižvelgti į mokinių galimybes ir poreikius, todėl dauguma mokinių jaučiasi gerai, jiems sudaromos sąlygos ugdyti savo gebėjimus. Dalis bendruomenės narių įsitraukia į progimnazijos vizijos, filosofijos ir tikslų kūrimą, numatymą.

Progimnazijos narių santykiai skatina pasitikėjimą ir toleranciją. Mokiniai ir mokytojai pažįsta vieni kitus. Mokytojų ir mokinių bendravimas per pamokas ir pertraukas mandagus, pagrįstas pasitikėjimu. Telkiant bendruomenę siekiama į bendras veiklas įtraukti pedagogus ir aptarnaujančio personalo darbuotojus. Daug dėmesio skiriama mokinių ir visų mokyklos bendruomenės narių psichologinei atmosferai - saugumui ir ramybei, susitarimams, sutelktumui. Progimnazijos veikla orientuota į bendruomenės narių tarpusavio bendravimo ir bendradarbiavimo santykių gerinimą.

Progimnazijos atvirumas ir svetingumas yra stiprusis veiklos aspektas. Mokyklos bendruomenėje yra susitarta dėl tėvų ir kitų bendruomenės narių priėmimo. Beveik visus tėvus tenkina bendravimo tonas, pateikiamos informacijos formos. Pirmajame mokyklos aukšte ir pradinės mokyklos patalpose įrengtos kabinetų rodyklės, aiškus ir suprantamas kabinetų ir kitų patalpų ženklavimas. Svarbi progimnazijos informacija talpinama įrengtuose stenduose. Apie

vykstančius renginius, kitą veiklą skelbiama mokyklos interneto svetainėje, kiekviename aukšte pakabintuose informaciniuose ekranuose. Dalyvauti renginiuose kviečiami mokinių tėvai, kurie pagal galimybes prisideda organizuojant renginius. Susitarta dėl tėvų ir kitų bendruomenės narių informavimo. Labai gera tėvų, mokinių, mokytojų ir administracijos bendravimo kultūra, pagrįsta geranoriškumu, pagarba, pasitikėjimu.

Geras mikroklimatas sukuria darbingą atmosferą per pamokas. Daugumoje vertintojų stebėtų pamokų mokiniai klasėje jautėsi saugūs, pasitikintys savimi ir vieni kitais, nebijantys klausti, galintys reikšti savo nuomonę. Pagalbos iš šalies dėl destruktivaus mokinių elgesio neprireikė nei vienoje iš stebėtų pamokų. Išanalizavus stebėtų pamokų protokolus, pastebėta, kad klasių mikroklimatas yra tinkamas, palankus mokymuisi: dauguma mokinių gebėjo dirbti individualiai, pamokoje vyravo darbinė atmosfera, šiltas ir draugiškas mokytojo ir mokinių dialogas. Tik pavienėse pamokose fiksuota nepagarbių santykių, destruktivaus elgesio atvejų. Apibendrinti santykių, tvarkos ir klasės valdymo vertinimai stebėtose pamokose pateikiami 1 lentelėje.

Apibendrintas santykių, tvarkos ir klasės valdymo vertinimas

1 lentelė

Stebėtos pamokos ir kitos veiklos	Labai gerai įvertintos pamokos (procentai)	Gerai įvertintos pamokos (procentai)	Neblogai įvertintos pamokos (procentai)	Prastai įvertintos pamokos (procentai)	Lygiais nevertintos veiklos
137	7 (5,5 proc.)	84 (66,7 proc.)	33 (26,2 proc.)	2 (1,6 proc.)	11

72,2 proc. stebėtų pamokų klasių mikroklimatas buvo palankus mokymuisi. Geri mokinių tarpusavio ir mokinių - mokytojų santykiai fiksuoti, pavyzdžiui, 1d, 2d, 5d, 7d kl. matematikos pamokose, 2c, 3a, 4c, 5c, 5b, 8c dif2 kl. lietuvių k., 8e, 4d kl. kūno kultūros, 4a (1 gr.), 6d kl. anglų k., 6bd kl. vokiečių k., 8d kl. technologijų, 3d kl. tikybos, 6d kl., dailės, 8d, 8e kl. rusų k., 7a kl. biologijos, 7b,7c kl. istorijos pamokose, priešmokyklinio ugdymo grupių b,c,d integruotose veiklose, 2abc kl. logopedinėse pratybose, jaunojo ugniagesio, jaunųjų šaulių neformaliojo švietimo užsiėmimuose.

Progimnazijos pažangos siekiai vertinami gerai (3 lygis), išskyrus mokymosi pasiekimų lūkesčius, kurie vertinami vidutiniškai (2 lygis).

Iš dokumentų analizės ir pokalbių su progimnazijos savivaldos atstovais, Mokyklos tarybos atstovais, mokyklos administracija paaiškėjo, kad progimnazijoje pakankamai dėmesio skiriama mokinių socialiniam, doriniam, kultūriniam ir pilietiniam ugdymui, tinkamai rūpinamasi asmenybės tobulėjimu – mokiniai skatinami dalyvauti projektinėje, pilietinėje, socialinėje, kūrybinėje veikloje, asmenybės ugdymas integruotas į neformaliojo švietimo veiklas. Mokiniais sudarytos sąlygos augti kaip asmenybei organizuojant pamokas netradicinėje aplinkoje. Dalyvavimas įvairiose veiklose tenkina daugumos mokinių, kaip besiuogančių asmenybių, lūkesčius, skatina mokinių socializaciją ir visuomeniškumą. Asmenybės raidos lūkesčiams įtakos turi tinkama mokinių skatinimo sistema. Daugumos mokinių mokymosi pasiekimai, gebėjimai siekia minimalų patenkinamą pasiekimų lygmenį (2014-2015 m. m. 1-4 kl. nepasiekė 1 mok., 5-8 kl. – 7 mok.). Iš pokalbių su Metodinės tarybos nariais, pavaduotojomis ugdymui paaiškėjo, kad mokymosi rezultatai analizuojami, mokiniai skatinami siekti geresnių rezultatų. Stebėtose pamokose vertintojai pasigedo ugdomosios veiklos diferencijavimo ir individualizavimo, užtikrinančio kiekvieno mokinio savitumą. Mokykloje formuojamos ir aptariamoms mokinių pusmečių ir metinių mokymosi pasiekimų ir pažangos suvestinės, standartizuotų testų rezultatai, tačiau tik dalis mokytojų fiksuoja ir analizuoja individualius mokinių pasiekimų lūkesčius, tiria mokymosi stilius.

Mokykla turi savo strategiją, prioritetus, siekius ir vertybes. Atsižvelgiant į tai progimnazijoje per paskutinius trejus metus keliant kvalifikaciją pagrindinis dėmesys buvo skiriamas pamokos kokybės gerinimui, socialiniam emociniam mokinių ugdymui, mokinių saugumo užtikrinimui. Dalyvavimas įvairaus lygmens projektuose ir programose daro įtaką mokyklos pažangai: dirbdami komandose mokytojai tobulina bendravimo ir bendradarbiavimo įgūdžius, žinias ir gebėjimus pritaiko ugdomojoje veikloje, perteikia gerą patirtį kolegoms. Tėvai

ir socialiniai partneriai mokyklą įvardijo, kaip siekiančią naujovių, judančią pirmyn, atliepančią mokinių ir tėvų poreikius. Mokykla vykdo daug akcijų, veiklų, jos dažniausiai netelpa į klasės, mokyklos rėmus, perauga į miesto, rajono, respublikinius renginius. Mokyklos mokytojai gerosios patirties sėmėsi kitose respublikos mokyklose: Šiaulių Jovaro, Gegužių, Tauragės Šaltinio progimnazijose. Mokinių atostogų metu organizuojami seminarai mokytojams, kviečiami lektoriai. Mokyklos veiklos efektyvumas aptariamas metodinėse grupėse, Metodinėje taryboje, Mokyklos taryboje. Veiklos kokybės įsivertinimo rezultatai iš dalies naudojami rengiant strateginius, metų veiklos, ugdymo planus. Dalis mokytojų, švietimo pagalbos specialistų dalijasi patirtimi skaitydami pranešimus už mokyklos ribų. Pavaduotojų ugdymui ir Metodinės tarybos teigimu, mokytojai nepakankamai aktyvūs vedant atviras pamokas kolegoms. Kompiuterizuotos visos mokytojų darbo vietos, tačiau vertinimo savaitę tik nedaugelyje pamokų vertintojai fiksavo tikslingai panaudotas IKT.

Tvarka vertinama gerai (3 lygis).

Mokykloje susitarta dėl darbo tvarkos ir taisyklių, parengti darbuotojų pareigybių aprašymai. Drausme ir tvarka mokykloje rūpinasi administracija, budintys mokytojai, mokiniai, aptarnaujantis personalas. Mokinių elgesio taisyklės skelbiamos kabinetų stenduose. Mokykloje parengta ir mokinių lankomumo gerinimo tvarka. Didžiojoje dalyje pamokų fiksuoti aiškūs susitarimai dėl tvarkos ir drausmės, kurie sudaro palankias sąlygas tinkamai organizuoti mokymo(si) veiklą, didina mokinių motyvaciją, suteikia emocinio ir fizinio saugumo. Pokalbiuose su bendruomenės nariais, stebint kasdienę veiklą, paaiškėjo, kad dauguma mokytojų, mokinių, darbuotojų žino, supranta ir laikosi priimtų susitarimų. Vertinimo savaitę mokinių dėvima uniforma sudarė tvarkos išpūdį, padėjo palaikyti drausmę pamokose bei skatino pageidaujamą elgesį.

Nustatyta, kad mokykloje yra susitarta dėl pageidaujamo elgesio skatinimo. Dauguma mokinių mandagūs ir drausmingi. Mokiniai už išskirtinius pasiekimus yra skatinami ekskursijomis, kviečiami dalyvauti tarptautinių mainų programose. Organizuojama pirmūnų pagerbimo šventė - „Žvaigždučių teikimas“. Už gerus pažangumo pasiekimus, lankomumo rodiklius, dalyvavimą neformalioje veikloje, dalykiniuose konkursuose ir olimpiadose, direktoriaus įsakymu mokiniams reiškiamas padėka. Pokalbiuose su pavaduotoju ūkio reikalams, direktoriumi ir aptarnaujančiu personalu paaiškėjo, kad dalis darbuotojų taip pat skatinami žodžiu, padėkos raštais, ekskursijomis. Iš pokalbių su mokyklos darbuotojais paaiškėjo, kad mokiniams, mokytojams, kitiems darbuotojams nuobaudos skiriamos labai retai, tai sąlygoja aukšta elgesio kultūra.

Mokykloje kuriama estetiška, jauki aplinka. Aplinkos jaukumui kurti panaudoti mokinių ir mokytojų kūrybiniai darbai. Koridoriuose eksponuojamos mokinės fotografijų parodos. Vertinimo metu pastebėta, kad jaukumu išsiskiria pradinių klasių kabinetai, kurie yra puošiami mokinių darbais, tačiau dalyje dalykų kabinetų jaukumo stinga. Bendrosios mokyklos erdvės – pakankamai estetiškos. Koridorių stenduose pateikta mokiniams aktuali informacija (tvarkaraščiai, renginių datos, nuotraukos iš mokyklos renginių, būrelių veiklos). Rasta tinkama vieta padėkoms ir garbės raštams, taurėms už pasiekimus ir aktyvų dalyvavimą įvairioje veikloje. Saugumą užtikrinti padeda įrengtos vaizdo stebėjimo kameros.

Progimnazijos ryšiai kryptingi (4 lygis) ir tai yra vienas iš stipriųjų mokyklos veiklos aspektų.

Siekiant skatinti mokinius dalyvauti vietos bendruomenės gyvenime, ugdyti iniciatyvumą ir laisvalaikio užimtumą, drauge su bendruomene rengiami bendri projektai. Progimnazijos veikla tenkina vietos bendruomenę ir yra svarbi Šilalės miesto gyvenimo dalis. Iš pokalbių su Mokyklos taryba, mokiniais, tėvais, direktoriaus pavaduotojomis daroma išvada, kad progimnazijos bendruomenės dėka daug renginių organizuojama miesto mastu. Progimnazija atvira bendruomenei: sudaro sąlygas mokiniams savaitgaliais naudotis sporto sale, aikštynu, kas antrą penktadienį mokyklos šokių salėje vyksta poilsio vakarai mokiniams. Organizuojant tradicinius progimnazijos renginius, naudojamosi Šilalės kultūros centro patalpomis. Progimnazija bendradarbiauja su įvairiomis švietimo bei kitomis įstaigomis, organizuoja bendrus edukacinius, sporto renginius, vykdo projektus, organizuoja seminarus. Vyksta glaudus bendradarbiavimas su Šilalės Simono Gaudėšiaus gimnazija, visomis rajono švietimo įstaigomis, biblioteka, muziejumi, TAVPK Šilalės

PK, priešgaisrinė tarnyba, KASP Žemaičių rinktinės 308 kuopa, Pagėgių pasienio tarnyba, Lietuvos karinėmis oro pajėgomis, Dariaus (Judrėnų) ir Girėno (Vytogalos) muziejais sodybomis, Šilalės miesto, Šilalės kaimiškąja ir Traksėdžio seniūnija. Didelė daugelio rajono verslo įmonių pagalba organizuojant mokyklos renginius. Ryšiai su socialiniais partneriais labai išplėtoti, įvairūs ir naudingi mokiniams. Socialinių partnerių atstovai pokalbio metu patvirtino, kad partnerystės ieško mokykla, siekdama visuminio mokinių ugdymo, o ne atvirkščiai.

Pasak bendruomenės narių, progimnazijoje sukurta informavimo apie mokyklos veiklą sistema. Pokalbiuose tėvai teigė, kad mokykla imli ir atvira naujovėms, daug informacijos apie ją žiniasklaidoje, nuolat pildomas internetinis tinklapis. Apie progimnaziją dažnai rašo regioninė spauda, reportažus rengia regiono televizija. Progimnazijos įvaizdis lengvai atpažįstamas įvairiose erdvėse (daug meno kūrinų su Dariaus ir Girėno, Lituanikos simboliais). Sukurta reklaminė atributika: padėkos raštai, rašymo priemonės, logotipai Mokyklos ryšiai su socialiniais partneriais duoda teigiamą rezultatą visai bendruomenei, garsina progimnazijos vardą šalyje. Progimnazijos partnerystė su kitomis institucijomis veiksminga, ryšiai įvairūs ir tikslingi. Kryptingas bendradarbiavimas aktyvina ir praplečia mokinių formalųjį ir neformalųjį ugdymą. Mokykla kryptingai kuria savo įvaizdį vietos bendruomenėje, regione, nuolat ir įvairiomis formomis informuoja visuomenę apie savo veiklą, vertybes, pasiekimus.

2. UGDYMAS IR MOKYMASIS

Ugdymas ir mokymasis priimtinas (2 lygis).

Bendrasis ugdymo organizavimas tinkamas (3 lygis), išskyrus ugdymo programas, dalykų ryšius ir integraciją, vertinamus patenkinamai (2 lygis). Vienas šios temos rodiklių – neformalusis švietimas - vertinamas labai gerai (4 lygis) ir yra stiprusis progimnazijos veiklos aspektas.

Planuojant ugdymo turinį rengiami mokomųjų dalykų ilgalaikiai planai. Iš pokalbių su Metodinės tarybos nariais, dokumentų analizės paaiškėjo, kad kiekviena metodinė grupė susitaria dėl ilgalaikio plano struktūrinių dalių, mokykloje iš dalies analizuojama teminių planų ir bendrųjų programų dermė. Daugumos metodinių grupių protokoluose atsispindi tik formalus pritarimas mokomųjų dalykų teminiams planams. Išsami dalykų teminių planų analizė parodo, kad tik priešmokyklinio ugdymo grupių ir pradinių klasių mokomųjų dalykų ilgalaikiams planams ruošti susitarta dėl vieningos planavimo sistemos, struktūrinių dalių bei sveikatos ugdymo, žmogaus saugos programų integravimo galimybių. Mokomųjų dalykų ilgalaikiai planai iš esmės atitinka bendrųjų programų keliamus ugdymo tikslus, tačiau planuojant ugdymo turinį nepakankamai konkrečiai numatomi tikėtini mokinių pasiekimai, nekonkretizuojamas mokinių pasiekimų vertinimas, numatoma tik paviršutiniška mokomųjų dalykų, programų integracija.

Mokyklos ugdymo planai (toliau – MUP) parengti vadovaujantis 2015–2016 ir 2016–2017 mokslo metų pradinio ir pagrindinio ugdymo programų Bendruosiuose ugdymo planuose (toliau – BUP) pateiktomis nuostatomis. Mokyklos ugdymo plano rengimui sudaryta darbo grupė, į kurią įtraukti atstovai iš visų mokykloje esančių savivaldos institucijų, deleguoti progimnazijos bendruomenės atstovai. Mokykla planuoja ugdymo turinį atsižvelgdama į daugumą BUP pateiktų nuorodų: dėl mokslo metų skirstymo pusmečiais, socialinio emocinio ugdymo, sveikatos, ugdymo karjera programų integravimo į ugdymo turinį, išsamiai aptariamas mokymosi pagalbos teikimas mokiniams, neformaliojo vaikų švietimo organizavimas. MUP detalizuotas mokomųjų dalykų valandų skaičius, nurodomos valandos, skirtos mokinių ugdymo(-si) poreikių tenkinimui, jų panaudojimas. Tačiau pastebėta, kad minėtame dokumente nepakankamai atsižvelgiama į BUP pateiktas rekomendacijas dėl ugdymo turinio integravimo nuostatų, nėra susitarimų dėl susijusių dalykų programų turinio, laiko, apimties suderinimo. Vertintojai pastebėjo, kad progimnazijoje tik iš dalies laikomasi MUP numatyto susitarimo dėl taisyklingos lietuvių kalbos vartojimo, kalbinės raiškos pamokose. Vizito metu stebint pamokas pastebėta, kad ne visi mokytojai kalba literatūrine kalba, ne visuomet taisoma netaisyklinga mokinių kalba. Mokyklos pateiktų dokumentų analizė bei pokalbiai su mokiniais, mokytojais ir administracija parodė, kad sudarant tvarkaraščius stengiamasi

derinti mokytojų ir mokinių interesus bei mokyklos galimybes. Parengti tvarkaraščiai tenkina daugumos mokinių poreikius ir galimybes.

Mokyklos ugdymo plane bendrais bruožais numatyta socialinio emocinio ugdymo, žmogaus saugos, sveikatos ugdymo programų ir bendrųjų kompetencijų integracija į bendrojo ugdymo dalykus, tačiau tik pavieniuose pasirinktinai išanalizuotuose ilgalaikiuose planuose buvo aiškiai suplanuota ugdymo turinio integracija ir apibrėžtos konkrečios integruojamų programų temos. Metodinėse grupėse nėra analizuojamas susijusių mokomųjų dalykų teminių planų suderinamumas laiko, turinio ir apimties atžvilgiu. Bendrųjų kompetencijų, žmogaus saugos, sveikatos ugdymo bei ugdymo karjerai programų integravimas atsispindi parengtuose auklėjamojo darbo planuose bei pradinių klasių mokomųjų dalykų ilgalaikiuose planuose. Mokykloje organizuojami integruoti projektai bei renginiai. Įgyvendinant neformaliąją veiklą (akcijas, renginius, ekskursijas) mokykloje integruojamos įvairių dalykų žinios, tobulinami praktiniai mokinių gebėjimai ir įgūdžiai. Tačiau mokytojų ir mokinių teigimu, mokykloje retai vyksta integruotos pamokos. Vizito metu tarpdalykinė integracija užfiksuota tik 3 pamokose: 1d kl. matematikos ir 1c kl. lietuvių kalbos pamokose stebėta integracija su pasaulio pažinimu, 7b kl. technologijų integracija su matematika. Integracija su žalingų įpročių prevencija pastebėta 8ade kl. etikos pamokoje, saugaus eismo programos integravimas pastebėtas 4c kl. lietuvių kalbos pamokoje.

Išanalizavus dokumentus, įvertinus pokalbiuose gautą informaciją, nustatyta, kad pamokos, skirtos mokinių ugdymo poreikiams tenkinti, skiriamos: pradinėse klasėse - kūno kultūrai ir šokiui, 5- 8 klasėse - pagilintam anglų kalbos mokymui, 7-8 klasėse - lietuvių kalbos ir matematikos pamokų diferencijavimui, mokymosi pagalbai teikti. Mokymosi spragų išlyginimui siūlomos visų pagrindinių mokomųjų dalykų konsultacijos. Atsižvelgiant į mokinių mokymosi rezultatus, mokiniams nepasiekusiems matematikos ir lietuvių kalbos patenkinamo lygio nuo lapkričio 1 dienos bus sudarytos 3 laikinosios grupės mokymosi sunkumams įveikti. Pasirenkamųjų programų pasiūla atitinka daugumos mokinių poreikius ir galimybes. Dauguma progimnazijos mokinių teigia, kad mokytojai pataria ir padeda renkantis neformaliojo švietimo užsiėmimus bei pasirenkamuosius dalykus.

Neformalusis vaikų švietimas mokykloje organizuojamas veiksmingai, atsižvelgiant į mokinių poreikius, mokyklos veiklos prioritetus ir galimybes. Pokalbiuose administracija, mokytojai ir mokiniai teigė, kad mokykloje tiria neformaliojo švietimo programų poreikį ir apie neformaliojo švietimo kryptis informuoja mokyklos bendruomenę. Mokykloje parengtos 38 neformaliojo švietimo programos meniniams, sportiniams, dalykiniais gebėjimams ugdyti bei bendrųjų mokinių kompetencijų tobulinimui. Organizuojant vaikų neformalųjį švietimą valandos neformaliajai veiklai vykdyti mokykloje skiriamos tikslingai, atsižvelgiant į mokinių pasiekimus ir poreikius. Neformaliojo švietimo veiklose dalyvauja dauguma mokyklos mokinių. Mokyklos mokiniai, mokytojai didžiuojasi neformalioje veiklos pasiektais pasiekimais - konkursuose, olimpiadose, varžybose laimimos prizinės vietos, užsiėmimų metu pagamintomis detalėmis kuriamas jaukus mokyklos interjeras. Įgyvendinant neformalųjį švietimą mokykloje ugdomas mokinių kūrybiškumas bei organizuojamas tinkamas popamokinis užimtumas. Mokiniai dalyvaudami neformaliojo švietimo veiklose tenkina saviraiškos poreikius, atstovauja mokyklai miesto, rajono, šalies renginiuose, organizuoja ir vykdo socialines akcijas, mokyklinius renginius. Visa tai leidžia teigti, kad mokykloje vykdomas neformalusis švietimas padeda mokiniams ugdytis saviraiškos poreikius bei pasiekti gerų rezultatų konkursuose, olimpiadose, projektuose ir yra stiprusis progimnazijos veiklos aspektas.

Pamokos organizavimas vertinamas gerai (3 lygis), išskyrus mokytojo veiklos planavimą, kuris vertinamas patenkinamai (2 lygis). Vertinimas grindžiamas apibendrintais stebėtų pamokų vertinimo duomenimis.

Apibendrintas pamokos organizavimo vertinimas

2 lentelė

Stebėtos pamokos ir kitos veiklos	Labai gerai įvertintos pamokos (procentai)	Gerai įvertintos pamokos (procentai)	Neblogai įvertintos pamokos (procentai)	Prastai įvertintos pamokos (procentai)	Lygiais nevertintos veiklos
137	2 (1,6 proc.)	40 (31,7 proc.)	82 (65,1 proc.)	2 (1,6 proc.)	11

Iš lentelės duomenų matyti, kad 65,1 proc. stebėtų pamokų mokytojai veiklas planavo ir organizavo vidutiniškai. Nors kasdienės mokytojų veiklos planavimas mokykloje nėra reglamentuojamas, tačiau vizito metu pastebėta, kad dauguma mokytojų planuoja kasdienę veiklą, numato mokinių veiklas, formuluoja mokymosi uždavinius, skelbia juos mokiniams. Stebėtų pamokų vertinimo analizė parodė, kad tik dalyje (28,5 proc.) pamokų mokymosi uždavinius formuluojamas orientuotas į veiklą ir rezultatą, numatyti pamatuojami mokinių pasiekimai. Dalyje stebėtų pamokų (14,6 proc.) pamokos uždavinio formulavimas išskirtas kaip tobulintinas pamokos aspektas. Mokytojo veiklos planavimas kaip stiprusis pamokos aspektas išskirtas tik 2 pamokose: 7a kl. biologijos ir 2d kl. matematikos pamokose. 29 užsiėmimuose (21,2 proc.) šį pamokos aspektą siūlyta tobulinti.

Daugumoje (62,0 proc.) stebėtų pamokų vyravo logiška pamokos struktūra, organizuota veikla buvo tikslinga, nuosekli. Vizito metu 21-oje pamokoje (15,3 proc.) pamokos struktūros kokybė įvertinta kaip stiprusis pamokos aspektas. Tačiau stebėtose pamokose mokiniai nebuvo įtraukiami į proceso planavimą. Mokymo procesas buvo planuojamas dėmesį skiriant mokymui: dažniausiai pamokose dominavo mokytojas, buvo taikomi tradiciniai metodai (aiškinimas, rašymas, skaitymas, atsakinėjimas į klausimus žodžiu, raštu, frontaliąji apklausa žodžiu, demonstravimas, savarankiškas užduočių atlikimas).

Daugumoje stebėtų pamokų (72,2 proc.) palankus klasės mikroklimatas padėjo sukurti darbiningą atmosferą, palaikyti dėmesį. Dauguma mokinių ugdymo(-si) proceso metu įsitraukė į organizuojamas veiklas, jautė atsakomybę už savo mokymąsi. Didesnei daliai mokinių buvo suprantami daugumos mokytojų nurodymai stebėtose pamokose, tačiau ne visuomet mokytojų suplanuota veikla mokiniams buvo įdomi bei motyvuojanti mokytis. Daugumoje stebėtų pamokų darbas vyko ritmingai, buvo laikomasi susitarimų dėl darbo pamokoje organizavimo, drausmės palaikymo. Dalyje (1,5 proc.) stebėtų pamokų susitarimų laikymasis buvo iš dalies palankus mokinių mokymuisi. Išorinio vertinimo metu beveik visi mokiniai gerai lankė progimnaziją, buvo pasiruošę pamokoms, turėjo reikiamas priemones. Geras mokinių elgesys ir drausmė stiprino jų motyvaciją pamokose.

Mokymo kokybė priimtina (2 lygis).

Veiklos rodikliai „Mokymo būdai ir nuostatos“ bei „Išmokimo stebėjimas“ vertinami patenkinamai (2 lygis) ir nurodomi kaip tobulintini veiklos aspektai. Veiklos rodikliai „Mokymo ir gyvenimo ryšys“ bei „Mokytojo ir mokinio dialogas“ vertinami gerai (3 lygis). Mokiniam suprantamas mokytojo aiškinimas vertinamas kaip stiprusis progimnazijos veiklos aspektas.

Mokymo kokybės stebėtose pamokose ir užsiėmimuose apibendrintas vertinimas pateiktas 3 lentelėje.

Apibendrintas mokymo kokybės vertinimas

3 lentelė

Stebėtos pamokos ir kitos veiklos	Labai gerai įvertintos pamokos (procentai)	Gerai įvertintos pamokos (procentai)	Neblogai įvertintos pamokos (procentai)	Prastai įvertintos pamokos (procentai)	Lygiais nevertintos veiklos
137	7 (5,1 proc.)	45 (32,9 proc.)	74 (54,0 proc.)	-	11

Tik 19% pamokų dominavo mokymąsi aktyvinantys ir mokinių savarankiškumą ugdatys, su ugdymo turiniu, mokinių patirtimi ir galimybėmis derantys mokymo (-si) metodai, o mokytojų ir mokinių bendradarbiavimo formos skatino mokinius prisiimti atsakomybę už mokymosi rezultatus. Tai fiksuota, pavyzdžiui, technologijų 8d kl., matematikos 1d kl., lietuvių k. 2b ir 3a kl., anglų k. 7c kl. pamokose. Aptariant pamokos stipriuosius ir tobulintinus veiklos aspektus, mokytojams 28 kartus buvo rekomenduota taikyti aktyvų mokinių mokymąsi skatinančius metodus. 26-ose pamokose šis veiklos aspektas buvo vertinamas kaip stiprusis, tačiau aukšti įvertinimai pagal pamokos išorinio vertinimo skalę, t.y. 3 arba 4 lygiais buvo fiksuoti tik 21-oje pamokoje. Pavienėse pamokose buvo užfiksuotos sąveikinio mokymo (-si) organizavimo apraiškos, kuomet taikyti pokalbio, euristinio klausinėjimo, bendradarbiavimo mažose grupėse ar porose metodai. Vertintojai fiksavo, kad dauguma mokytojų dar nėra iki galo perpratę grupinio darbo, kaip mokymosi metodo, esmės. Mokykloje vyksta fragmentiniai didaktinės sistemos elementų – mokymo principų, metodų – pokyčiai. Apibendrinti pamokų stebėjimų duomenys, mokyklos dokumentų analizė leidžia išorės vertintojams teigti, kad mokymo metodų, ypač aktyvinančių mokinių mokymąsi taikymas turėtų būti tobulinamas. Jei mokytojai tradicinius mokymo metodus pakeistų ar papildytų metodais, skatinančiais mokymosi aktyvumą, tikėtina, kad mokiniai ugdytųsi atsakomybę už veiklos rezultatus, taptų iniciatyvūs mokymosi proceso dalyviai, stiprėtų jų mokėjimo mokytis kompetencija, didėtų motyvacija mokytis.

Daugelyje stebėtų pamokų (59,9 proc.) mokomoji medžiaga buvo sieta su mokinių patirtimi, interesais, praktiniais poreikiais, dėl to mokymas (-is) tapo prasmingesnis, didėjo mokinių susidomėjimas mokymo (-si) veikla. 47-ose pamokose, o tai sudaro 34,3 proc. stebėtų pamokų, išorės vertintojai mokymo ir gyvenimo ryšį įvertino kaip stiprųjį pamokos veiklos aspektą. 29-ose pamokose šis veiklos aspektas buvo vertintas 3 ar 4 lygiu. Tik dešimtyje pamokų šį veiklos aspektą buvo rekomenduota tobulinti. Ugdymo turinio aktualizavimas buvo ypač paveikus šiose pamokose: dailės ir technologijų 2a kl., lietuvių k. 4b, 6a, 6d ir 8c (dif.2) kl., anglų k. 5c ir 6a (nepagil.), 7c (pagil.) kl., etikos 5 b,c kl., dailės 6d kl., matematikos 1a, 2d, 4c kl., neformalaus švietimo užsiėmime „Skrydis“. Mokymasis iš gyvenimo patirties pavyzdžių ir situacijų, artimos aplinkos greičiau įtraukė mokinius į veiklas, kėlė domėjimąsi ugdymo procesu, ugdė darbingumą ir skatino teigiamą požiūrį į mokymąsi.

Išanalizavę pamokų stebėjimo protokolus, vertintojai nustatė, kad mokytojai, realizuodami svarbiausias mokymo kokybės nuostatas, daugiausia dėmesio skyrė aiškinimo, demonstravimo, nurodymų supratimo kokybei. 27-ose pamokose, o tai sudaro 19,7 proc. stebėtų pamokų, išorės vertintojai mokytojo ir mokinio dialogą įvertino kaip stiprųjį pamokos veiklos aspektą. 19-ose pamokų šis veiklos rodiklis buvo vertintas 3 ar 4 lygiu. Stebėtose pamokose mokytojo aiškinimas buvo gerai ir labai gerai suprantamas, pavyzdžiui, dailės ir technologijų 2a kl., dailės 7d kl., matematikos 1d, 7d kl., vokiečių k. 8a,c,e kl., lietuvių k. 1c, 8e kl., rusų k. 8e kl., technologijų 8a, 6c kl., gamtos ir žmogaus 5d ir 6c kl., integruotos veiklos priešmokyklinio ugdymo c ir d grupės pamokose. Mokiniai pokalbio metu teigė, kad kai mokiniai nesupranta per pamokas, gali drąsiai klausti mokytojų, draugų, konsultacijose. Mokinių pasitikėjimas savo jėgomis skatinamas juos pagiriant už kiekvieną sėkmę. Daugumoje pamokų mokytojai paveikiai siekė dialogo su visa klase, mokinių grupėmis ir atskirais mokiniais, mokinių idėjos ir iniciatyvos buvo palaikomos ir skatinamos, todėl mokiniai reiškė savo mintis, abejones, nebijojo suklysti, klausti. Vertintojų komanda konstatuoja, kad mokytojų aiškinimas pamokose buvo suprantamas daugeliui mokinių ir padėjo išlaikyti nuoseklią pamokos struktūrą bei organizuoti veiklą. Mokytojo ir mokinio dialogas yra vienas iš kokybiškų mokymo organizavimo komponentų ir laikytinas stipriuoju pamokos veiklos aspektu.

Išmokimo stebėjimas vertinamas kaip nesisteminis ir traktuojamas kaip tobulintinas veiklos aspektas. Tik mažesnėje dalyje (16,1 proc.) pamokų, pavyzdžiui, lietuvių k. 1c, 3a, 3b kl., technologijų 8d kl., gamtos ir žmogaus 6d kl., matematikos 6c, 7d kl., kūno kultūros 8d kl., išmokimas stebėtas tinkamai: grįžta prie neišmoktų ar nesuprastų dalykų, taisytos klaidos, atkreiptas dėmesys į kiekvieną mokinį, tikrinant, kiek mokiniai suprato ir ką išmoko, veiksmingai remtasi mokymo (-si) uždaviniu arba išmokimas tikrintas pagal aiškius, konkrečius, apibrėžtus mokymosi

uždavinio vertinimo kriterijus. Vertintojai fiksavo, kad daugumoje stebėtų pamokų išmokimas tikrintas nesistemiškai, trūko nuoseklumo: pamokos pabaigoje negrįžta prie mokymo (-si) uždavinio, nematuota pažanga, neveiksmingai aptarta, kiek ir kaip mokiniai išmoko, ar individualūs mokinių pasiekimai atitinka jų gebėjimus ir galimybes, dažnai pažanga ar pasiekimai vertinti ar įsivertinti tik emociškai. Mokytojai, planuodami savo veiklą, grįžimui prie neišmoktų dalykų numato tam tikrą valandų rezervą, rengiamos tikslinės konsultacijos mokiniams ne pamokų metu. Tikėtina, kad mokiniai geriau mokytųsi, planuotų tolimesnius ugdymosi žingsnius, jeigu mokytojai stebėtų išmokimo lygį, nuolat grįžtų prie nesuprastų ar neišmoktų dalykų, fiksuotų kiekvieno mokinio asmeninę mokymosi pažangą, konkrečiai aptartų atskirų mokinių ir visos klasės sėkmės ar/ir nesėkmės priežastis.

Mokykloje yra sukurta namų darbų skyrimo tvarka, kuria vadovaujasi ne visi mokyklos mokytojai. Vertintojų užfiksuota, kad tik 20 stebėtų ir lygiais vertintų pamokų (15,9 proc.) namų darbai buvo tikrinami pamokos pradžioje ir užduodami pamokos pabaigoje, 13 stebėtų ir lygiais vertintų pamokų (10,3 proc.) buvo tik tikrinami, neužduodant pamokos pabaigoje ir 28 pamokose (22,2 proc.) užduodami pamokos pabaigoje. Vertintojų vizito metu tik pavienėse pamokose (6,6 proc.) skirtos pagal mokinių poreikius diferencijuotos namų darbų užduotys, pavyzdžiui, biologijos 7a, 7b, 7c, 7d kl., lietuvių k. 5b, 5c, 7c kl. ir istorijos 7c kl.; daugeliu atvejų nespėta išsiaiškinti arba nesiaiškinta, ar mokiniai gebės užduotis namuose atlikti savarankiškai; dalyje pamokų namuose buvo siūloma pabaigti pradėtus ir nespėtus užbaigti klasės darbus. Kaip tikslingus namų darbų skyrimo ir tikrinimo pavyzdžius galima paminėti namų darbų skyrimą ir(ar) tikrinimą vokiečių k. 8a,c,e kl., anglų k. (pagil.) 5c kl., matematikos 7a kl., gamtos ir žmogus 5a kl., rusų k. 8a kl. pamokose. Minėtose pamokose gerai apgalvotos, skirtingus mokinių poreikius tenkinančios, sistemingai patikrinamos namų darbų užduotys padėjo mokiniams ugdytis mokymosi įgūdžius, skatino motyvaciją, ugdė atsakomybę ir sudarė sąlygas namuose tobulinti pamokoje įgytus įgūdžius.

Mokymosi kokybę vertinama vidutiniškai (2 lygis), išskyrus mokymosi motyvaciją įvertintą gerai (3 lygis). Veiklos rodikliai „Mokėjimas mokytis“ ir „Mokymasis bendradarbiaujant“ įvardinti kaip tobulintini veiklos aspektai.

Vizito metu dauguma mokinių jautė atsakomybę už savo mokymąsi, buvo pasirengę pamokoms, greitai įsitraukė į darbą, demonstravo gerus individualaus darbo gebėjimus ir įgūdžius. Geras mokinių elgesys ir drausmė stiprino jų motyvaciją: stebėtose pamokose jie vykdė mokytojų nurodymus, atliko skirtas užduotis, daugumoje pamokų mokiniai buvo pakankamai aktyvūs mokymo(si) proceso dalyviai, pasitikėjo savo jėgomis. Mokinių aktyvumo, gebėjimo dirbti individualiai ir palankaus nusiteikimo mokytis, aukštos motyvacijos pavyzdžiai užfiksuoti anglų k. (pagil) 7c kl., lietuvių k. 2b, 2c, 3a kl., matematikos 5d kl., kūno kultūros 4d, 6a, 7a, 8d kl., rusų k. 8d kl. pamokose. Mokyklos pirminėje informacijoje teigiama, kad mokinių mokymosi motyvacijai skatinti progimnazijos mokytojams sudarytos sąlygos dirbti inovatyviai, naudojant šiuolaikines mokymo technologijas: internetą, interaktyviasias lentas, kompiuterius ir kitą techniką, vaizdines priemones, žinytus, žodynus ir kt., tačiau pamokų stebėjimo metu, tik pavienėse pamokose mokiniai naudojo žodynais, buvo tikslingai naudojamos IKT. Pamokų lankomumas vertinimo metu stebėtose pamokose buvo geras: pamokose nedalyvavo tik 8,5 proc. mokinių, 1,7 proc. mokinių vėlavo į pamokas. Progimnazijoje sukurta lankomumo ir vėlavimų priežiūros sistema. Mokyklos 2013-2015 m.m. strateginiame plane kaip viena iš silpnųjų nurodomas mokinių vertinimas, neskatinantis mokinių mokymosi motyvacijos, pasitikėjimo savimi, o kaip viena iš grėsmių - mokinių motyvacijos ir iniciatyvos mažėjimas. 2015-2016 m.m. klasių vadovų veiklos plane išskiriamas uždavinys auklėtinių mokymosi motyvacijai skatinti.

Mokymosi kokybės stebėtose pamokose ir užsiėmimuose apibendrintas vertinimas pateiktas 4 lentelėje.

Mokymosi kokybės apibendrintas vertinimas

4 lentelė

Stebėtos pamokos ir kitos veiklos	Labai gerai įvertintos pamokos (procentai)	Gerai įvertintos pamokos (procentai)	Neblogai įvertintos pamokos (procentai)	Prastai įvertintos pamokos (procentai)	Lygiais nevertintos veiklos
137	4 (3,2 proc).	51 (40,5 proc).	70 (55,5 proc).	1 (0,8 proc).	11

Tik 41,6 proc. pamokų buvo stebėta, kad tik dalis mokinių geba savarankiškai atlikti užduotis pamokose: jie pasirenka tinkamą atlikimo būdą, formą, gali susirasti papildomos informacijos ir ja pasinaudoti. 14,6 proc. stebėtų pamokų mokinių gebėjimas dirbti savarankiškai buvo vertinamas gerai ir labai gerai. Ryškus mokinių savarankiškumas stebėtas, pavyzdžiui, matematikos 5d kl., geografijos 6b,d kl., anglų k. 6d, 8c kl., lietuvių k. 3c kl., technologijų 7b pamokose. Tačiau daliai mokinių reikia mokytojo pagalbos, tiesioginių mokytojo nurodymų. Tik maža dalis mokinių atpažįsta ir moka įsivertinti savo mokymosi stilių: mokymosi būdus, metodus, mokymosi pastangas, žinias, veiklos būdus, savijautą, nuotaiką - žino savo stiprybes ir tobulintinus dalykus. Išorės vertintojų komanda daro išvadą, kad mokėjimas mokytis yra tobulintinas mokyklos veiklos aspektas. Tikėtina, kad veiksmingesnis savarankiškumo bei informacijos paieškų įvairiuose šaltiniuose metodų taikymas, mokinių skatinimas atpažinti ir mokėti įsivertinti savo mokymosi stilius: mokymosi būdus, metodus, mokymosi pastangas, žinias, veiklos būdus, padėtų tobulinti mokinių mokėjimo mokytis kompetencijas.

Silpniau pamokose atsiskleidė mokinių mokymasis bendradarbiaujant. Dalyje stebėtų pamokų fiksuoti tinkami mokinių bendradarbiavimo įgūdžiai: mokiniai, skirstyti į poras (13,1 proc.) ar grupes (10,2 proc.) užduotims atlikti, gebėjo pasitarti, jautė atsakomybę, drąsiai pristatė grupių atliktus darbus, pavyzdžiui, lietuvių k. 5b, 6a kl., anglų k. 8a kl., matematikos 1a, 1d kl., technologijų 7b kl., rusų k. 8e kl. pamokose. Bendradarbiaudami mokiniai gerbė draugų nuomonę, diskutavo, tačiau daugelyje pamokų mokiniams nebuvo sudarytos sąlygos bendradarbiauti arba jie turėjo nepakankamai komandinio darbo įgūdžių, nors mokytojai uždavinyje dažnai skelbė apie darbą poromis ar grupėse. Išorės vertintojų komanda daro išvadą, kad mokymasis bendradarbiaujant yra tobulintinas progimnazijos veiklos aspektas. Tikėtina, kad pačių mokytojų dalinimasis gerą patirtimi, taikant aktyvų mokymąsi bendradarbiaujant skatinančius metodus, padėtų stiprinti mokinių bendradarbiavimo įgūdžius pamokose.

Mokymo ir mokymosi diferencijavimas vertinamas vidutiniškai (2 lygis). Mokymosi veiklos diferencijavimas įvardintas kaip tobulintinas veiklos aspektas.

Mokykloje nėra nustatomi mokinių mokymosi poreikiai, tačiau yra susitarimai dėl namų darbų skyrimo ir kontrolinių darbų grafiko. 2015–2016 m.m. progimnazijoje mokosi mokiniai, kurie ugdomi pagal pritaikytas ar individualizuotas programas, turintys kalbėjimo ir klabo sutrikimus. Mokykloje gerai suprantama darbo su SUP turinčiais mokiniams svarba, sukauptas nemenkas teorinis pasirengimas. Tačiau išorinio vertinimo metu surinkti duomenys rodo, kad SUP mokiniams skiriamas dėmesys yra nesistemiškas. Daugumoje pamokų buvo stebimas poreikis diferencijuoti ir individualizuoti ugdymo procesą, bet to nebuvo daroma: mokytojai apsiribodavo tik fragmentiškomis individualiomis konsultacijomis specialiųjų poreikių mokiniams arba mažindavo jiems užduočių kiekį. Nebuvo atsižvelgiama į likusių mokinių mokymosi stilius, darbo tempą, gabesnius mokiniams užduotys nebuvo diferencijuojamos, o tik didinama jų apimtis. 28 pamokose mokytojams, aptariant pamoką buvo rekomenduota tobulinti ugdymo proceso diferencijavimo ir individualizavimo procedūras. 2013-2015 m.m. mokyklos strateginiame plane SSGG viena iš galimybių nurodoma kai kurių pagrindinių mokomųjų dalykų diferencijavimas atsižvelgiant į mokinių gebėjimus, poreikius, patirtį ir lėšas bei skirti papildomų valandų darbui su gabiaisiais mokiniams, o viena silpnųjų - darbo pamokoje diferencijavimas ir individualizavimas atsižvelgiant į mokinių gebėjimus, poreikius, patirtį. Kaip tinkamus diferencijuotos veiklos pavyzdžius, kuomet specialiųjų poreikių turintiems mokiniams buvo skiriamas dėmesys – pagalba nukreipta į išmokimą,

mažinama ugdomosios medžiagos apimtis arba lengvinamos užduotys – verta paminėti matematikos modulio 8d (dif2) kl., anglų k. 5c,d,6a kl., lietuvių k. 7c kl. pamokas.

Apibendrinti duomenys, atspindintys ugdymo turinio diferencijavimo ir individualizavimo tendencijas, pateikti 5 lentelėje.

Apibendrintas mokymo ir mokymosi diferencijavimo vertinimas

5 lentelė

Stebėtos pamokos ir kitos veiklos	Labai gerai įvertintos pamokos (procentai)	Gerai įvertintos pamokos (procentai)	Neblogai įvertintos pamokos (procentai)	Prastai įvertintos pamokos (procentai)	Lygiais nevertintos veiklos
137	4 (3,2 proc).	50 (39,7proc).	66 (52,4 proc).	6 (4,7 proc).	11

42,9 proc. stebėtų pamokų dėmesys ir pagalba skirtingų poreikių ir gebėjimų mokiniams buvo vertintas gerai arba labai gerai. Išorės vertintojų komanda daro išvadą, kad mokymosi veiklos diferencijavimas yra tobulintinas mokyklos veiklos aspektas. Tikėtina, kad mokinių poreikių nustatymas ir gautų rezultatų analizavimas, įvardijant kliūtis ir jų šalinimo būdus, mokymosi uždavinių ir tempo parinkimas, klausimų ir užduočių pagal sudėtingumo lygį skyrimas, kūrybingai taikomos mokymo priemonės sudarytų galimybių mokiniams pasitikėti savo jėgomis, didintų atsakomybę už ugdymosi rezultatus ir sudarytų palankesnes sąlygas siekti asmeninės pažangos pagal prigimtinius gebėjimus ir polinkius.

Vertinimas ugdant yra priimtinas (2 lygis), išskyrus rodiklį „Vertinimas kaip informavimas“, kuris vertinamas gerai (3 lygis). Vertinimas grindžiamas apibendrintais stebėtų pamokų vertinimo duomenimis pateiktais 6 lentelėje.

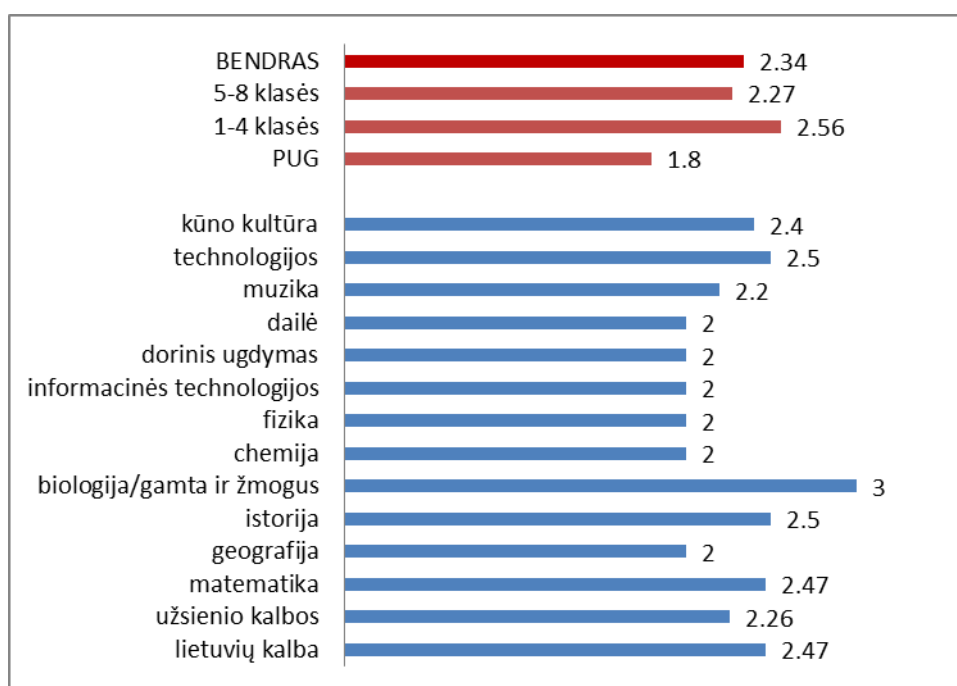
Apibendrinti vertinimo ugdant vertinimo duomenys

6 lentelė

Stebėtos pamokos ir kitos veiklos	Labai gerai įvertintos pamokos (procentai)	Gerai įvertintos pamokos (procentai)	Neblogai įvertintos pamokos (procentai)	Prastai įvertintos pamokos (procentai)	Lygiais nevertintos veiklos
137	5 (3,9 proc.)	37 (29,4 proc.)	80 (63,5 proc.)	4 (3,2 proc.)	11

Progimnazijos mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimo nuostatos pateiktos Ugdymo plane: atlikę standartizuotus testus mokiniai turi galimybę įsivertinti savo žinias ir gebėjimus bei palyginti juos su klasės, mokyklos ir šalies mokinių pasiekimais bei tyrimų rezultatus panaudoti ugdymo plano ir mokyklos veiklos plano rengimui. Pokalbyje su Metodinės tarybos nariais paaiškėjo, kad mokykloje buvo tariamasi dėl bendrų vertinimo kriterijų, bet dėl dalykų skirtingos specifikos nesusitarta dėl vieningo aprašo – kiekviena metodinė grupė patvirtino savo vertinimo tvarką, kriterijus, vadovaudamasi bendra mokyklos „Mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo tvarka“, atsižvelgdama į standartizuotų testų vertinimo kriterijus. Su vertinimo tvarka mokslo metų pradžioje supažindinami mokiniai, tėvai – pirmojo susirinkimo metu. Vertinimo kriterijai skelbiami daugumos kabinetų informaciniuose stenduose, mokyklos internetinėje svetainėje. Mokiniai teigė, kad susitarimai dėl vertinimo atskirų dalykų pamokose yra aiškūs ir priimtini. Vertinimą planuoja dauguma mokytojų rengiant ilgalaikius planus, tačiau jis nėra konkretizuojamas. Kokią vertinimo informaciją kaupia mokytojai – susitarimų nėra, sprendžia kiekvienas individualiai. Bendras tyrimas dėl mokymosi stilių nustatymo progimnazijoje neatliekamas. Pokalbių metu mokiniai minėjo tikslingai taikomą kaupiamąjį vertinimą už darbą pamokoje ir namų darbus, tačiau vertinimo savaitę jis buvo taikytas tik 17 lygiais vertintų pamokų (13,5 proc.). Prasmingas kaupiamasis vertinimas stebėtas, pavyzdžiui, 8c kl. istorijos, 5a, 5d, 6c, 6d kl. gamtos ir žmogaus, 8c kl. rusų k. pamokose.

Mokytojai pažįsta mokinius, žino jų gebėjimus, stebėtų pamokų metu juos gyvė ir skatino, tačiau veiksmingą vertinimo formų ir būdų įvairovę, jų kryptingą panaudojimą, nukreiptą į mokinių pažangą, jų mokymosi motyvacijos skatinimą ir palaikymą, vertintojai užfiksavo tik 42 lygiais vertintose pamokose (33,3 proc.). Veiksmingas, padedantis mokytis vertinimas buvo taikytas: 2c, 3a kl. lietuvių k., 1a ir 1d kl. matematikos, 5d kl. gamtos ir žmogaus, 1d kl. muzikos, 7c kl. anglų k. (pagilintos) pamokose. Kitose gerai įvertintose pamokose stebėtas veiksmingas ir sistemingas formuojamasis vertinimas, dažnai akcentuojamos sėkmės, numatomi vertinimo kriterijai, nuolat taisomos klaidos, skatintas įsivertinimas, aptariami ir vertinami namų darbai. Kitose pamokose (66,7 proc.) mokytojų dėmesys mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimui buvo vidutiniškas: mokiniams nebuvo nurodyti vertinimo kriterijai, nepasakyta, koks turėtų būti konkretus išmokimo rezultatas, fiksuotas vidutiniškas arba neveiksmingas vertinimas, mokiniai tik retkarčiais informuoti apie pažangą, neaptarta jų mokymosi sėkmė, ne visada tikslingai išnaudota formuojamojo vertinimo strategijų įvairovė (ypač grįžtamasis ryšys, mokinių vienas kito ir savęs vertinimas). Palyginimui pateikiame bendrą vertinimo pamokoje įvertinimą, ir vertinimo, kaip pamokos aspekto skirtingų dalykų pamokose įvertinimą.

1 pav. Mokinių vertinimo rodikliai pamokose (pagal koncentrus ir mokomuosius dalykus)

Progimnazijoje vertinimą kaip informavimą reglamentuoja parengtas „Mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo tvarkos aprašas“, „Tėvų informavimo tvarkos aprašas“ bei Ugdymo plano šeštasis skirsnis. Vertinimo savaitę pokalbiuose buvo patvirtinta, kad daugumai tėvų informacijos apie vaikų pasiekimus ir pažangą pakanka. Organizuojami atskirų klasių, bendri mokinių tėvų susirinkimai, po jų vyksta susitikimai su auklėtojais, dalykų mokytojais, švietimo pagalbos specialistais. Klasių auklėtojai ir mokytojai tėvus (globėjus) informuoja apie vaiko mokymąsi elektroniniame dienyne TAMO, žodžiu (telefonu, individualiuose susitikimuose). Pavaduotojų ugdymui teigimu, galimybę naudotis TAMO dienyno paslaugomis turi 85 proc. tėvų. Išanalizavus informaciją elektroniniame dienyne, nustatyta, kad šiais mokslo metais 87 proc. 5-8 klasių mokinių tėvų seka savo vaiko pažangą, 1-4 kl. – 81 proc., priešmokyklinio ugdymo grupėse – 53 proc. Pavaduotojos ugdymui teigimu pradinių klasių mokinių ir priešmokyklinio ugdymo grupių ugdytinių tėvai daugiau bendrauja su mokytojais tiesiogiai. Neturintiems galimybės sekti vaiko pažangą elektroniniame dienyne, klasės auklėtojas kartą per mėnesį parengia informaciją apie mokinio mokymosi ir lankomumo rezultatus. Taip pat organizuojamos mokytojų konsultacijos mokinių tėvams, kuriose galima bendrauti su dalykų mokytojais, švietimo pagalbos specialistais ir aptarti mokinių mokymąsi, pažangą ir pasiekimus, iškilusias problemas. Kaip paaiškėjo iš pokalbių

su bendruomenės nariais, tik dalis tėvų yra aktyvūs mokinių pažangos gerinimo proceso dalyviai: aktyvesni yra pradinį klasių mokinių tėvai, kiek rečiau į mokyklą užsuka 5–8 klasių mokinių tėvai.

3. PASIEKIMAI

Pasiekimai vertinami gerai (3 lygis).

Pažanga vertinama gerai (3 lygis), išskyrus atskirų mokinių pažangą, kuri yra vidutiniška (2 lygis). Mokyklos pažanga įvardinta kaip stiprusis progimnazijos veiklos aspektas.

Progimnazijoje kaupiami ir įvairiais lygmenimis analizuojami pusmečių ir metiniai, 4 ir 8 klasių standartizuotų testų rezultatai. Rezultatai aptariami su mokiniais ir jų tėvais. Mokinių pažangą klasių auklėtojai ir dalykų mokytojai stebi elektroniniame dienyne TAMO, aptaria individualiai su mokiniais ir auklėtiniais. Pokalbių metu pavaduotojos ugdymui ir Metodinės tarybos nariai teigė, kad dalis pradinį klasių mokytojų pradėjo kaupti individualius vaiko darbų aplankus, dalis mokytojų dalykininkų stebi individualią kiekvieno mokinio pažangą, tačiau vieningos sistemos ir susitarimų nėra. Pavaduotojos ugdymui sudaro pusmečių ir metinių rezultatų suvestines, tačiau atskirų mokinių pažangos lyginamųjų analizių neatlieka, neišku, koks procentas mokinių padarė pažangą. 2015 metais, atlikus progimnazijos platųjį įsivertinimą, atskirų mokinių pažanga nustatyta kaip vienas iš stipriausių veiklos rodiklių, tačiau vertinimo savaitę pamokose asmeninė mokinių pažanga matuota nesistemiškai. Tik dalyje stebėtų pamokų (12 proc.) tinkamai organizuota pamokos refleksija, įvairiais būdais pamatuota daugumos mokinių asmeninė pažanga, atsižvelgiant į išskeltą uždavinį, mokiniams buvo sudarytos sąlygos aptarti sėkmes ir nesėkmes pamokoje, koreguoti mokymąsi. Tai stebėta, pavyzdžiui, 1c, 2b, 3a, 3c kl. lietuvių k., 1a, 1d, 3c kl. matematikos, 8c kl. rusų k., 7b, 8d kl. technologijų, 7c (pagilintos), 6a (nepagilintos), 6d (pagilintos) kl. anglų k., 4a kl. kūno kultūros, 1d kl. muzikos pamokose. Kitose vertintose pamokose mokinių asmeninės pažangos matavimas patenkinamas: nespėta apibendrinti ir įvertinti mokymo(-si) rezultatų, išskeltas pamokos uždavinys buvo orientuotas į veiklas, todėl buvo apibendrinamos veiklos, o ne išmokimas, stebima tik kelių mokinių pažanga, nebuvo tikrinama, kiek mokiniai suprato ir ką išmoko, mokytojai neaptarė, neapibendrinamo pamokos rezultatų arba apibendrinimas buvo skubotas, neakcentuotos mokymosi sėkmingumą numatančios strategijos.

Apibendrinti mokinių pasiekimų vertinimo duomenys

7 lentelė

Stebėtos pamokos ir kitos veiklos	Labai gerai įvertintos pamokos (procentai)	Gerai įvertintos pamokos (procentai)	Neblogai įvertintos pamokos (procentai)	Prastai įvertintos pamokos (procentai)	Lygiais nevertintos veiklos
137	4 (3,2 proc.)	17 (13,5 proc.)	76 (60,3 proc.)	29 (23 proc.)	11

Mokyklos pažanga pakankamai kryptinga. Įvairios veiklos stebėjimas išorės vertinimo metu rodo, kad mokykla, siekdama gerinti mokinių pasiekimus, didelį dėmesį skiria palankaus mokymuisi klasių mikroklimato formavimui, tinkamos ugdymosi aplinkos kūrimui, mokinių socialiniam emociniam ugdymui, tėvų švietimui. Daugumai mokinių yra sudarytos palankios sąlygos ne tik mokytis, bet ir tenkinti saviraiškos poreikius. Mokiniai teigė, kad mokykloje sukurta gera konsultavimo sistema, sudarytos sąlygos dalyvauti įvairiuose renginiuose, projektuose, akcijose, varžybose. Metodinė taryba analizuoja bendrą mokinių pažangą, vykusių renginių kokybę, teikia siūlymus dėl tobulinimo, tačiau per mažai dėmesio skiria pamokos organizavimo klausimams. Bendruomenė stengiasi, kad visiems mokiniams būtų sudarytos lygios galimybės ugdytis, todėl vertintojai daro išvadą, kad tai vienas iš stipriųjų mokyklos veiklos aspektų.

Mokymosi pasiekimai vertinami gerai (3 lygis).

Remdamiesi vertinimo informacija, mokytojai priima sprendimus dėl ugdymo turinio, mokymo metodų, užduočių, šaltinių tinkamumo, parengia rekomendacijas. Išanalizavus 2014-2015 m. m. metines pažangumo suvestines matyti, kad 1-4 klasėse aukštesnįjį pasiekimų lygį pasiekė 67 mokiniai (18 proc.), pagrindinį – 184 mokiniai (50 proc.), patenkinamą – 116 mokinių (32 proc.),

nepatenkinamą – 1 mokinys. 5-8 klasėse aukštesnįjį pasiekimų lygį pasiekė 27 mokiniai (6 proc.), pagrindinį – 160 mokinių (37 proc.), patenkinamą – 242 mokiniai (55 proc.), nepatenkinamą – 7 mokiniai (2 proc.). Lyginant su 2013-2014 m. m. 1-4 klasėse pažangumas nekito (po 1 nepažangų mokinių), 5-8 klasėse 2013-2014 m. m. buvo 21 nepažangus mokinys, 2014-2015 m. m. – 7. Mokinių, kurie pasiekė pagrindinį ir aukštesnįjį pasiekimų lygius skaičius per dvejus mokslo metus kito skirtingai atskiruose centruose: 2013-2014 m. m. 1-4 klasėse buvo 282 mokiniai (72 proc.), 5-8 klasėse – 147 mokiniai (34 proc.); 2014-2015 m. m. 1-4 klasėse – 271 mokinys (68 proc.), 5-8 klasėse – 187 mokiniai (43 proc.). Išanalizavus 4 ir 8 klasių standartizuotų testų rezultatus matyti, kad visų dalykų surinktų taškų vidurkiai (proc.) lenkia ne tik rajono, bet respublikos vidurkį. Lyginant paskutinių dviejų metų standartizuotų testų rezultatus matyti, kad beveik visų dalykų 2014-2015 m. m. rezultatai pagerėjo. Per pastaruosius dvejus mokslo metus beveik visi 4 klasės mokiniai gavo Pradinio išsilavinimo pažymėjimus (2014-2015 m. m. 1 mokinys tėvų sutikimu paliktas kartoti kurso), beveik visi 8 klasės mokiniai gavo Pagrindinio ugdymo pirmos dalies pažymėjimus (2013-2014 m. m. 1 mokinys tėvų sutikimu paliktas kartoti kurso).

Dauguma mokinių ne tik aktyviai dalyvauja, bet ir užima prizines vietas rajono, šalies ir tarptautiniuose renginiuose (žr. 1 priedas). Progimnazijos mokiniai turi galimybę ugdytis bendrąsias kompetencijas rengiamų projektų, akcijų, renginių metu. Išsiskiria mokinių matematiniai pasiekimai rajono olimpiadose (dvi pirmos vietos, dvi antros vietos, trys trečios vietos). Nemažai prizinių vietų progimnazijos mokiniai užima įvairiuose muzikiniuose konkursuose: užimta pirma vieta XI tarptautiniame populiariosios dainos konkurse „Pavasario fiesta 2015“, antroji vieta VI tarptautiniame vaikų ir jaunimo estradinio dainavimo konkurse „Linksmieji perliukai 2015“, VI respublikiniame jaunųjų atlikėjų konkurse „Skambėk Dzūkija 2015“ dvi progimnazijos mokinės tapo diplomantėmis. Gerus rezultatus mokiniai demonstravo rajoninėse šaškių varžybose: užimtos keturios prizinės vietos. Verta paminėti progimnazijos sportinius pasiekimus: užimamos prizinės komandinės ir asmeninės vietos lengvosios atletikos, stalo teniso, krepšinio, mažojo futbolo, kvadrato, „Drąsūs, stiprūs, vikrūs“ varžybose. Dauguma mokinių aktyviai dalyvauja visuomeninėje ir socialinėje veikloje: kalėdiniame koncerte Kvėdarnos globos namuose, gerumo ir pilietinėse akcijose („Aš tikrai myliu Lietuvą, „Dalinuosi su Ukrainos vaikais“, „Savaitė be automobilio“ ir kt.). Paminėti faktai neleidžia abejoti, kad mokinių pasiekimai ir laimėjimai konkursuose, olimpiadose ir varžybose yra svarbūs mokyklai ir vertinami, todėl sudaromos sąlygos mokinių saviraiškos poreikiams tenkinti. Minėti pasiekimai gerina progimnazijos vaidmenį vietos bendruomenėje bei ugdo tapatumo jausmą. Progimnaziją verta pagirti už mokinių įtraukimą į visuomeninę veiklą, ugdytinių pasiekimus olimpiadose, konkursuose, varžybose, projektinėje veikloje.

Dauguma mokinių, baigę progimnaziją, mokymąsi tęsia Šilalės S.Gaudėšiaus gimnazijoje. Pavaduotojos ugdymui teigė, kad dėl devintų klasių mokinių tolesnio mokymosi S.Gaudėšiaus gimnazijoje tikslingo bendradarbiavimo nėra, informacija gaunama iš atsitiktinių pokalbių, žiniasklaidos. Tam, kad mokiniai sėkmingai tęstų mokymąsi minėtoje gimnazijoje, progimnazijos iniciatyva derinamos mokomąsios programos, vadovėlių panaudojimas. Bendruomenė sieks, kad domėjimasis buvusiais mokiniais peraugtų į aukštesnį lygmenį: būtų analizuojami rezultatai, siekiama pažangos. Mokyklos kabinetus ir bendrąsias erdves pagyvina ir buvusių mokinių projektiniai ir baigiamieji darbai. Buvusių mokinių iniciatyva parengtas standas su šią mokyklą baigusiu ir dirbančiu mokytojų nuotraukomis. Tėvų teigimu, vaikai sėkmingai mokosi S.Gaudėšiaus gimnazijoje, lengvai adaptuojasi.

4. PAGALBA MOKINIUI

Pagalba mokiniui vertinama gerai (3 lygis)

Rūpinimais mokiniais yra labai geras (4 lygis), išskyrus rodiklį „Mokinių asmenybės ir socialinė raida“, kuris vertinamas gerai (3 lygis). Bendroji rūpinimosi mokiniais politika yra viena iš stipriųjų progimnazijos veiklos sričių.

Kryptinga rūpinimosi mokiniais politika atsispindi mokyklos veiklos dokumentuose – strateginiame ir metiniame veiklos planuose. Penkti metai progimnazijoje vykdomos visų

pagrindinių mokomųjų dalykų konsultacijos. Mokinių pavėžėjimas yra suderintas taip, kad visi mokiniai turėtų galimybę jose dalyvauti, nes mokyklos autobusai tuo pačiu maršrutu po pamokų važiuoja du kartus (vienas anksčiau, kitas vėliau). Nuo praėjusių mokslo metų organizuojamos mokinių, neturinčių sąlygų ar negalinčių ruošti namų darbų, grupės, kurias organizuoja mokytojo padėjėjai su dalykų mokytojais. Šiomet taip pat tiriamas tokių grupių poreikis ir jas nuo lapkričio mėn. planuojama organizuoti. Pamokos visada vaduojamos. Jei vadavimas būna neplanuotas, per tos dienos mokytojo pamokas savo parengtas programas įgyvendina visuomenės sveikatos priežiūros specialistė, socialiniai pedagogai, psichologas. Prieš dvejus metus mokykloje buvo įkurta pagalbos mokiniui specialistų metodinė grupė, kuri susirinkimų metu bendrai planuoja savo veiklą. Iš vertintojų pokalbių su progimnazijos bendruomene darytina išvada, kad mokyklos administracija, švietimo pagalbos specialistai, mokytojai puikiai pažįsta mokinius, veiksmingai identifikuoja problemas ir stengiasi jas kartu spręsti. Mokykloje nepriekaištingai rūpinamasi mokinių gyvenimo įgūdžių ugdymu: sukurta aiški, visiems bendruomenės nariams žinoma netinkamo elgesio, žalingų įpročių prevencijos sistema. Mokyklos erdvės pritaikytos mokiniams su judėjimo negalia. Šiuo metu besimokantys du mokiniai su judėjimo negalia turi padėjėjus. Paminėtieji faktai leidžia teigti, kad bendroji rūpinimosi mokiniiais politika yra nuosekli bei kryptinga ir vertinama kaip stiprusis progimnazijos veiklos aspektas.

Progimnazijoje sudarytos tinkamos sąlygos mokinių asmenybės ir socialinei raidai. Vienas šių mokslo metų mokyklos tikslų – nuoseklaus socialinio ir emocinio ugdymo plėtojimas mokykloje siekiant, kad mokinys ugdytųsi savivertę. Mokykla nuolat vykdo tėvų ir mokinių apklausas dėl neformaliojo švietimo programų poreikio. Atsižvelgiant į mokinių ir tėvų poreikius siūlomas pakankamai įvairus programų pasirinkimas. Mokykloje tinkamai vykdomos sveikatinimo, socializacijos ir prevencijos programos. Mokykloje organizuojama veikla tenkina daugumos mokinių socializacijos poreikius. Klasių auklėtojai, mokytojai, švietimo pagalbos specialistai bendradarbiauja su įvairiomis Šilalės ir rajono įstaigomis, vykdo edukacinę veiklą, organizuoja įvairius renginius mokykloje ir už jos ribų. Ši veikla daugumai mokinių sudaro galimybes tobulinti mokinių asmenines, socialines, komunikacines kompetencijas, ugdytis vertybines nuostatas, stiprinti pasitikėjimą savimi, įgyti organizacinių įgūdžių. Pamokų metu išorės vertintojai užfiksavo daugumos mokinių gebėjimą dirbti individualiai, tačiau tik 8 proc. stebėtų pamokų mokinių gebėjimas bendradarbiauti mokantis nurodomas kaip stiprusis pamokos aspektas. Pamokų stebėjimo protokoluose užfiksuota informacija skatina manyti, kad tai yra ne mokinių bendradarbiavimo gebėjimų, bet mokytojų pedagoginių nuostatų problema. Jei mokytojai pamokose nuolat taikytų bendradarbiavimą skatinančius mokymo (-si) metodus, mokinių asmenybės ir socialinė raida būtų labai gera.

Pedagoginė, psichologinė ir socialinė pagalba progimnazijoje yra tinkama (3 lygis).

Progimnazijoje yra sudarytos geros sąlygos konsultuotis. Konsultacinių pamokų tvarkaraščiai kabo kabinetų stenduose, mokytojai pamokų metu mokiniams, kuriems kyla mokymosi sunkumų, pasiūlo ateiti į konsultacines pamokas. Klasių auklėtojų metodinės grupės dokumentuose užfiksuota, kad 2014-2015 m.m. „griežtesnė konsultacinių valandų lankymo kontrolė davė rezultatų – mažiau mokinių su neigiamais įvertinimais metiniame nei po pirmojo pusmečio“. 5-8 klasėse vykdomas pagilintas anglų k. mokymas, 7-8 klasėse – lietuvių k. ir matematikos pamokų diferencijavimas mokymo pagalbai teikti. Tačiau išorės vertintojai stebėtų pamokų protokoluose rodiklį „Pagalba mokantis“ įvertino 2.41 lygiu (iš 4), 57 proc. pamokų stebėta nesisteminga ir vidutiniška pedagoginė pagalba.

Pagalbos mokantis kokybės apibendrintas vertinimas

8 lentelė

Stebėtos pamokos ir kitos veiklos	Labai gerai įvertintos pamokos (procentai)	Gerai įvertintos pamokos (procentai)	Neblogai įvertintos pamokos (procentai)	Prastai įvertintos pamokos (procentai)	Lygiais nevertintos veiklos
137	4 (3,2 proc.)	50 (39,7 proc.)	66 (52,4 proc.)	6 (4,7 proc.)	11

Tinkamos mokytojo konsultacijos buvo teikiamos pamokų metu: matematikos 1a, 2a, 6c, 6d, 7d, 8e kl., dailės ir technologijų 4d kl., technologijų 7c kl., informacinių technologijų 6b (2 gr.) kl., priešmokyklinio ugdymo grupėje b, rusų k. 8c kl., geografijos 8e kl., lietuvių k. 6d, c kl. pamokose. Iš pateiktos statistikos išorės vertintojai daro išvadą, kad tik 43 proc. pamokų mokytojais atsižvelgia į skirtingus mokinių poreikius ir atitinkamai organizuoja veiklą.

Ugdymo įstaigoje tinkamai taikomos šios psichologinės pagalbos formos: konsultavimas, švietimas, įvertinimas, tyrimas. Progimnazijos psichologė kasmet atlieka tyrimus apie pirmų bei penktų klasių mokinių adaptaciją. Psichologė skaito pranešimus visuotiniuose tėvų susirinkimuose, taip pat veda klasės valandėles. Psichologė kartu su kitais švietimo pagalbos specialistais, klasių auklėtojais dalyvauja organizuojant prevencinę ugdymo įstaigos veiklą. Vis dėlto psichologinė pagalba būtų veiksmingesnė, jei mokykloje būtų atliekamas mokinių mokymosi stilių ir poreikių tyrimas ir teikiamos rekomendacijos mokytojams, kaip dirbti su konkrečiu mokiniu.

Socialinė pagalba tinkamai teikiama nustatant mokinių socialines problemas ir poreikius. Vaiko gerovės komisija (toliau – VGK) ne rečiau kaip kartą per mėnesį organizuoja pasitarimus, įvairiais būdais skleidžia informaciją tėvams, mokiniams, mokytojams. VGK nariai inicijavo kreipimąsi į Šilalės autobusų parką dėl palankesnio autobusų grafiko mokiniams ir dėl stotelės perkėlimo arčiau mokyklos (į prašymą buvo atsižvelgta). Daugumos progimnaziją lankančių mokinių socialinė-ekonominė padėtis yra gera. Mokykloje nuolat atliekami įvairūs tyrimai, padedantys nustatyti problemas ir su jomis susijusius sprendimus. Socialinės pedagogės klasių auklėtojams siūlo temas klasių valandėlėms ir jas veda pagal mokinių poreikius, lanksčiai bendradarbiauja su bendruomene, kitomis įstaigomis. Iš pokalbių su bendruomenės nariais aiškėja, kad ugdymo įstaigoje dar nėra efektyviai išspręsta patyčių problema. Dvejus metus vykdyta patyčių prevencijos programa „Olweus“ nedavė veiksmingų rezultatų, tad nuo šių mokslo metų pradedama įgyvendinti LIONS QUEST gyvenimo įgūdžių ugdymo programa „Paauglystės kryžkelės“, kuri bus vykdoma trejus metus. Tikėtina, kad šios programos vykdymas ugdymo įstaigai padės efektyviai užtikrinti emocinį mokinių saugumą.

Specialiųjų mokymosi poreikių tenkinimas progimnazijoje yra tinkamas (3 lygis), tačiau gabių ir talentingų vaikų ugdymas vertinamas patenkinamai (2 lygis).

Mokykloje susitarta SUP mokiniams skirtose individualizuotose ir pritaikytose programose pusmečių pabaigoje fiksuoti minėtų ugdytinių pasiekimus, vykdoma švietimo pagalbos specialistų ir mokytojų refleksija aptariant rezultatus. Specialioji pedagogė veda užsiėmimus SUP mokiniams – pamokų tvarkaraštis sudarytas taip, kad būtų galima vienu metu dirbti su keliais paralelinių klasių mokiniais. Šių užsiėmimų metu naudojama interaktyvioji lenta – darbas su ja paveikus ir skatinantis motyvaciją mokymosi sunkumų turintiems mokiniams. Specialioji pedagogė teikia rekomendacijas mokytojams, esant poreikiui padeda jiems paruošti užduotis, skaito pranešimus, kiekvienais metais organizuoja dailės konkurso SUP mokiniams, prieš Kalėdas gamina angelus, taip pat kiekvieną pavasarį dalyvauja Šilalės švietimo pagalbos tarnybos organizuojamoje šventėje (kviečiami didžiausią pažangą padarę SUP mokiniai), praėjusių mokslo metų pabaigoje organizavo SUP mokinių edukacinę išvyką į Šiaulius. Mokyklos logopedė, be vedamų užsiėmimų, atlieka mokinių įvertinimą, sudaro grupes, skaito pranešimus mokytojams, juos konsultuoja, glaudžiai bendradarbiauja su darželio logopede. Vertintojai pastebėjo, kad pamokose SUP mokiniams dažniau teikiama tradicinė pedagoginė pagalba – pateikiamos mažesnės apimties užduotys. Tikslingas minėtų mokinių ugdymas ir konsultavimas diferencijuojant ir individualizuojant veiklą vyko, pavyzdžiui, anglų k. 5c,d, 6a kl., lietuvių k. 3b, 8b kl., matematikos 8d (dif.2) kl. pamokose. Pamokų stebėjimo protokoluose užfiksuota, kad 3 pamokose pagalba SUP mokiniams teikiama nebuvo, nors to labai reikėjo. Išorės vertintojai daro išvadą, kad ugdant SUP mokinius vertėtų taikyti veiksmingesnes ugdymo turinio, metodų ir užduočių diferencijavimo bei individualizavimo formas pamokų metu.

Gabūs ir talentingi progimnazijos mokiniai skatinami dalyvauti įvairiuose konkursuose, varžybose, olimpiadose. Kūrybinius, sportinius, meninius gebėjimus minėti mokiniai plėtoja įvairiuose švietimo būreliuose. Mokykloje organizuotos pagilinto ir nepagilinto mokymo anglų k.

grupės, pagal mokinių mokymosi rezultatus diferencijuotos lietuvių k. ir matematikos grupės. Pagrindinis darbas su gabiais mokiniais vyksta po pamokų – kartais per konsultacijas arba mokytojų ir mokinių sutartu laiku. Vertintojai, išanalizavę stebėtų pamokų metu gautą informaciją apie gabių mokinių ugdymą, pastebi, kad tik 1 proc. pamokų gabių mokinių ugdymas nurodomas kaip stiprusis pamokos aspektas. Pavyzdžiui, anglų k. 4c kl., technologijų 7c kl., istorijos 8c kl. pamokose. Tik pavienėse pamokose (anglų k. 7d kl., fizikos 8c kl., muzikos 4c kl., matematikos 2d kl.) teikta tinkama pagalba gabesniems mokiniams, dar keliose pamokose (anglų k. 4a (nepag.) kl., anglų k. 6d kl.) tinkamai organizuota gabesnių mokinių pagalba klasės draugams. Daugelyje pamokų gabūs mokiniai neišnaudojami bendradarbiavimui, pagalbos teikimui. Mokytojai, aiškindami naują medžiagą ar skirdami namų darbus, parinkdavo visai klasei vienodas užduotis. Mokykloje nėra atliekami tyrimai dėl gabių bei talentingų mokinių atpažinimo ir jų poreikių nustatymo. Išorės vertintojai daro išvadą, kad mokytojams pamokose vertėtų taikyti veiksmingesnes ugdymo turinio, metodų ir užduočių diferencijavimo bei individualizavimo gabiesiems mokiniams formas, mokant mokytis ir organizuojant mokymąsi bendradarbiaujant būtų galima pasinaudoti gabių mokinių pagalba.

Pagalba planuojat karjerą yra tinkama (3 lygis).

Ugdymo karjerai veiklą koordinuoja specialistas, kuris bendradarbiauja su klasių auklėtojais, veda klasės valandėles, kaupia metodinę medžiagą, konsultuoja mokinius. Kasmet progimnazijoje organizuojama Ugdymo karjerai diena, Amatų diena. Mokiniai susipažįsta su įvairių įstaigų ir tarnybų darbu, mokykloje organizuojami susitikimai su specialiuųjų tarnybų darbuotojais, taip pat organizuojamos mokomosios praktinės išvykos į įvairias įstaigas. 5 klasėse pradedami pildyti karjeros planai, 6-8 klasėse jie koreguojami ir papildomi, po 8 klasės jie perduodami S.Gaudėšiaus gimnazijai, nes joje dauguma progimnazijos mokinių toliau tęsia mokslus. Progimnazijai būtų pravartu užmegzti glaudesnius ryšius su minėta gimnazija, sukurti efektyvią bendradarbiavimo sistemą, stebėti ir analizuoti buvusių aštuntokų – gimnazijos pirmokų tolimesnio mokymosi sėkmę.

Tėvų pedagoginis švietimas yra tinkamas (3 lygis).

Du kartus per metus progimnazija organizuoja visuotinius tėvų susirinkimus, taip pat ne rečiau kaip du kartus per metus rengiami klasių susirinkimai. Tėvai apie bendruomenės gyvenimą informuojami per elektroninį dienyną, taip pat pakanka informacijos progimnazijos internetinėje svetainėje. Mokykla nuolat vykdo tėvų apklausas dėl ugdymo įstaigos veiklos vertinimo, pageidavimų, pasiūlymų teikimo veiklai gerinti. Tikslingai organizuojamas tėvų švietimas įvairiais klausimais: organizuojamos progimnazijos specialistų, lektorių (psichologų, vaikų psichiatrų, gydytojų) paskaitos, pristatomi pirmokų ir penktokų adaptacijos tyrimo rezultatai. Tačiau iš mokyklos veiklos dokumentų, pokalbių su bendruomene matyti, kad tėvų įsitraukimas į pagalbos teikimą mokantis nesistemiškas. Šių metų mokyklos veiklos plane nurodomas siekis, kad 50 proc. tėvų taptų aktyviais ugdomosios veiklos dalyviais. Tikėtina, kad progimnazija ras įvairesnių darbo su mokinių tėvais formų, padedančių užtikrinti aktyvesnį tėvų įsitraukimą į pagalbos teikimą vaikui mokantis.

5. MOKYKLOS STRATEGINIS VALDYMAS

Mokyklos strateginis valdymas vertinamas gerai (3 lygis).

Mokyklos strategija tinkama (3 lygis), išskyrus planų kokybę ir dermę, kuri priimtina (2 lygis).

Planuodama savo veiklą mokykla rengia strateginį planą trejiems metams, metinės veiklos planus mokslo metams bei mėnesio veiklos planus. Mokyklos strategijos pasirinkimas projektuojamas įvertinus praėjusių metų pasiektus rezultatus, atlikus SSGG analizę. Pasak mokyklos direktoriaus, mokyklos strateginis planas ir metinius veiklos planus kuria sudarytos darbo grupės. Iš pokalbių su savivaldos institucijomis, administracija galima teigti, kad progimnazijos bendruomenė pritarė įstaigos vizijai, misijai, kurios skelbiamos mokyklos interneto puslapyje, tačiau kūrimo procese nedalyvavo.

Iš dokumentų analizės, pokalbių su mokytojais ir savivaldos institucijomis, galima teigti, kad planuojant mokyklos metinę veiklą dažniausiai bendradarbiaujama administracijos, mokytojų ir mokinių tėvų lygmeniu, laikomasi viešumo, bendravimo ir bendradarbiavimo principų. Mokyklos administracija įtraukia daugumą bendruomenės narių į planavimo procedūras. Planai derinami nustatyta tvarka su steigėju, savivaldos institucijomis.

Nustatyta, kad veikla ugdymo įstaigoje planuojama nuosekliai, plačiai analizuojamas praėjusių metų plano įgyvendinimas, tačiau daugiau aptariama veikla, pasigendama aiškių ir konkrečių išvadų, problemų analizavimo, tik iš dalies remiamasi vidaus įsivertinimo išvadomis. Strateginis mokyklos planas ir metiniai veiklos planai dera tarpusavyje. Metų veiklos plane suformuluoti tikslai ir uždaviniai, numatytos priemonės, atsakingi asmenys, vykdymo terminai bei atsiskaitymo formos – visa tai detalizuoja strateginį planą. Bendrojo ugdymo dalykų mokytojų metodinių grupių planai, auklėjamojo darbo planai bei pedagogų individualūs veiklos planai tik iš dalies dera su mokyklos planais. Metiniame mokyklos plane numatytas uždavinys „tobulinti mokinių pažangos, pasiekimų vertinimo ir skatinimo priemones“, tačiau daugumos mokytojų parengtuose ilgalaikiuose teminiuose planuose atsispindi tik paviršutiniškas mokinių pasiekimų vertinimas. Metiniame mokyklos veiklos plane vienas iš tikslų įvardijamas „nuoseklus socialinio ir emocinio ugdymo programų plėtojimas“, tačiau dalyje pasirinktinai išanalizuotų auklėjamojo darbo planų ši veikla nesuplanuota.

Iš pokalbių su savivaldos institucijomis nustatyta, kad dauguma mokyklos bendruomenės narių susipažinę su mokyklos strateginiu planu, metine veiklos programa. Kiekvienais metais administracija supažindina bendruomenės narius su planų įgyvendinimo rezultatais bei numatomos tolimesnės veiklos gairės. Dauguma bendruomenės narių geba įvertinti savo indėlį į progimnazijos veiklos planavimo procesus ir prisiimti atsakomybę už įsipareigojimus. Mokyklos veiklos planavimas turi įtakos mokykloje vykstantiems pokyčiams. Šią išvalgą patvirtina tai, kad mokykloje analizuojant ir atsižvelgiant į mokinių pasiekimus teikiama siūlymai dėl konsultacinių valandų skyrimo bei pagilinto anglų kalbos, diferencijuoto lietuvių kalbos ir matematikos mokymo mokiniams.

Mokyklos savęs vertinamas priimtinas (2 lygis).

Iš pokalbių su įsivertinimo grupe, atlikus progimnazijos dokumentų analizę paaiškėjo, kad progimnazijoje dirba veiklos įsivertinimo grupė. Ši grupė pradėta formuoti 2011 m. direktoriaus pavaduotojos iniciatyva, patvirtinta direktoriaus įsakymu. Grupę sudaro septyni nariai. Ji formuota ne vienu metu: kai kurie nariai dirba jau kelis metus, o tėvų atstovė tik pirmus metus. Į įsivertinimo grupę mokytojus siūlė metodinės grupės ir balsavo Mokytojų taryba slaptu balsavimu. Tėvų atstovė pasisiūlė pati. Grupės vadovė (direktoriaus pavaduotoją ugdymui) pasiūlė progimnazijos direktorius. Vadovė į įsivertinimą žiūri kaip į galimybę, o ne į problemą. Pokalbio metu paaiškėjo, kad darbo grupės nariai įsivertinimo metodikos mokėsi savarankiškai. Mokytojai yra dalyvavę viename seminare vertinimo klausimais. Nors progimnazijoje, kaip matyti iš dokumentų ir pokalbio su įsivertinimo grupe, įsivertinimas vyksta, tačiau tai daroma paviršutiniškai ir nevisai sistemingai. 2014-2015 mokslo metams buvo sudarytas įsivertinimo grupės darbo planas. Atliekant įsivertinimą, progimnazija naudoja IQES platforma. Prieigą prie šios platformos turi visi progimnazijos mokytojai. Mokykloje buvo atliekamas platus įsivertinimas, toliau kuriamos iliustracijos dviems lygiams (2 ir 4), giluminiam įsivertinimui. Grupė bendru susitarimu nusistato savo vertinimą procentais, vėliau aptaria metodinėse grupėse. Giluminiam vertinimui 2015 m. pasirinkta aukščiausiai vertinama sritis – „Pagalba mokiniui“ (4.5.1. ir 4.5.2). Aptarnaujantis personalas į įsivertinimą neįtraukiamas, nesupažindinamas ir su rezultatais. Iš pokalbių su Mokyklos taryba, įsivertinimo grupe, Metodine taryba paaiškėjo, kad įsivertinimo metu gautos išvados pristatomos Mokytojų tarybos ir Metodinės tarybos posėdžiuose, su jomis galima susipažinti progimnazijos internetinėje svetainėje, mokiniai su rezultatais iš esmės nesupažindinami. Įsivertinimo išvados ir rekomendacijos iš dalies daro poveikį mokyklos veiklos pokyčiams.

Progimnazijos veiklos kokybės įsivertinimo rezultatai iš dalies panaudojami planuojant mokyklos veiklą, nustatant strateginio ir metinio veiklos planų prioritetus ir tikslus. –2015 m. planuojant Vaiko gerovės komisijos veiklą buvo atsižvelgta į 2014 m. įsivertinimo duomenis

(įtraukiant daugiau tėvų į mokyklos gyvenimą). Pasiūlymų mokyklos vadovams įsivertinimo grupė neruošia. Kaip teigė įsivertinimo grupės nariai, atliktas įsivertinimas progimnazijoje išryškino ir padėjo spręsti kai kurias veiklos problemas. Mokykloje įrengta mokinių pageidavimų ir pasiūlymų dėžutė, į kurią mokiniai deda parašytus savo pageidavimus ir siūlymus dėl mokyklos veiklos gerinimo. Pokalbyje su įsivertinimo grupe paaiškėjo, kad progimnazijoje tik formuojama įsivertinimo sistema, įsivertinimas nėra mokyklos savastis. Gautų duomenų panaudojimas būtų efektyvesnis, jei procese aktyviau dalyvautų progimnazijos mokytojai, detaliau būtų informuojami mokiniai ir jų tėvai.

Vadovavimo stilius yra veiksmingas (4 lygis), išskyrus gerai vertinamą lyderystę mokykloje (3 lygis). Valdymo demokratiškumas yra vienas iš stipriųjų progimnazijos veiklos aspektų.

Daugumos progimnazijos bendruomenės narių teigimu, mokyklos veikla organizuojama remiantis demokratiškumo, bendradarbiavimo, skaidrumo ir viešumo principais. Progimnazijos vadovai kompetentingi žmonės: direktorius įgijęs I-ąją vadybinę kategoriją, šiai mokyklai vadovauja 13 metų, direktoriaus pavaduotojos - II –ąją vadybinę kategoriją. Socialiniai partneriai ir tėvai pabrėžia, kad mokyklos vadovas labai lankstus ir bendraujantis, labai organizuotas, geba planuoti, strateguoti, numatyti ir įgyvendinti. Tarp mokyklos vadovų aiškiai apibrėžtos ir pasiskirstytos funkcijos ir atsakomybės, tačiau visi sprendimai priimami dirbant komandiniu būdu. Dalyvaudami įvairiuose projektuose ir tinkamai išmokę naudotis aktualia šiuolaikine informacija, vadovai geba deleguoti įpareigojimus, kūrybiškai organizuoti personalo darbą, į kaitos ir kokybės siekimo procesus įtraukti daugumą bendruomenės narių. Pokalbiuose su mokyklos bendruomene išryškėjo vadovų pastangos į mokyklos valdymą įtraukti savivaldos institucijas, tėvus, socialinius partnerius, mokytojus bei mokinius. Santykiai su mokyklos bendruomene grindžiami savitarpio pasitikėjimu, supratimu, nurodant darbų naudą ir prasmę mokyklos bendruomenės siekiams. Iš pokalbių su mokiniais, tėvais, Mokyklos taryba paaiškėjo, kad į vadovus nebijoma kreiptis pagalbos, visi yra išklausomi, jiems patariama ir padedama spręsti problemas. Svarbūs sprendimai priimami juos aptariant įvairiais lygmenimis, kolegialiu būdu. Apie priimtus sprendimus, mokyklos veiklą, pasiekimus informacija skelbiama internetinėje mokyklos svetainėje, spaudoje. Remiantis čia pateiktais faktais, galima teigti, kad valdymo demokratiškumas ir skaidrumas yra stiprioji mokyklos veiklos sritis, turinti įtakos bendrai mokinių ugdymo kokybei.

Vertinant lyderystę, reikia teigti, kad progimnazijoje buriamos iniciatyvių mokytojų ir mokinių, bei tėvų komandos, organizuojančios įvairią veiklą mokykloje. Per savivaldos institucijų, darbo grupių ir komisijų veiklą skatinama lyderystė. Po pokalbių su bendruomenės nariais išryškėjo, kad stiprus lyderis mokykloje yra mokyklos direktorius, žmonės pasitiki ir prie lyderių priskiria pavaduotojas, metodinės tarybos narius, metodinių grupių pirmininkus. Pavienių mokytojų lyderių išskiriama nedaug. Progimnazijoje veikia savivaldos grupės: Mokyklos taryba, Mokytojų taryba ir Mokinių taryba. Klasių tėvų atstovai deleguojami į mokyklos dokumentų rengimo grupes, aptaria ir priima sprendimus, organizuoja renginius.

Personalo valdymas kryptingas (4 lygis), išskyrus tinkamai vertinamą dėmesį personalui (3 lygis). Personalo valdymas yra vienas iš stipriųjų veiklos aspektų.

Mokykloje dirbantys pedagogai turi aukštąjį išsilavinimą, reikiamą kvalifikaciją ir gali įgyvendinti mokyklos uždavinius bei patenkinti mokinių ugdymosi poreikius. Remiantis progimnazijos direktoriaus 2014 metų veiklos ataskaita, 2014-12-31 pedagoginių darbuotojų buvo 73, vadovų 4, mokytojų pagrindinėse pareigose 70, nepagrindinėse – 3; pedagogų turinčių eksperto kvalifikacinę kategoriją – 2, metodininkų 33, vyresniųjų mokytojų 32, mokytojų 6. Mokykloje pilnai sukomplektuotas aptarnaujantis personalas, kas leidžia estetiškai tvarkyti mokyklos aplinką, palaikyti švarą bei tvarką vidaus ir išorės erdvėse. Gerai sukomplektuotas personalas neabejotinai daro įtaką bendrajai mokinių ugdymo(si) kokybei.

Kvalifikacijos kryptys ir tobulinimo poreikiai nustatomi atsižvelgiant į strateginius mokyklos veiklos tikslus, mokytojų įsivertinimo anketas, kur nurodoma, kokių mokymų pageidautų. Progimnazijoje per pastaruosius metus, keliant kvalifikaciją, pagrindinis dėmesys buvo skiriamas pamokos kokybės gerinimui, socialiniam emociniam mokinių ugdymui, mokinių saugumo užtikrinimui, tačiau pedagogai mažai dalinasi savo patirtimi su kolegomis atvirų pamokų metu.

Mokytojai ir darbuotojai skatinami už gerai atliktą darbą ar išskirtinius ugdytinių pasiekimus (mokyklos vadovų padėkos raštu, žodinės padėkos posėdžių metu). Progimnazijos bendruomenė vertina mokyklos vadovų demonstruojamą pagarbą ir nuoširdų dėmesingumą, šiltą, išskirtinai pozityvų požiūrį į darbuotojus, mokinius ir jų tėvus, nuoširdų bendravimą. Išskirtinis dėmesys leidžia kryptingai organizuoti personalo darbą buriant iniciatyvias komandas įvairiai veiklai: vidaus įsivertinimui atlikti, ugdymo plano, metinių programų rengimui, renginių organizavimui, įvairių projektų ar programų įgyvendinimui ir pan. Progimnazijos darbuotojų teisės ir pareigos yra aiškiai apibrėžtos ir visiems suprantamos, leidžiančios maksimaliai išnaudoti savo galimybes. Svarbūs sprendimai dėl darbo organizavimo priimami skaidriai, juos aptarus ir išanalizavus skirtingose darbo grupėse. Personalas komplektavimas ir dėmesys personalui leidžia kryptingai organizuoti personalo darbą, kas neabejotinai gerina daugelio mokykloje vykdomų veiklų kokybę.

Materialinių išteklių valdymas yra geras (3 lygis). Lėšų vadyba puiki (4 lygis) ir yra viena iš stipriųjų progimnazijos veiklos aspektų.

Progimnazija finansuojama iš valstybės (mokinio krepšelio) ir savivaldybės biudžeto. Valstybės finansuojamų lėšų (MK) pakanka pedagoginių darbuotojų darbo užmokesčio fondui, mokytojų kvalifikacijos kėlimui ir kitiems su ugdymu susijusiems poreikiams patenkinti. Visos lėšos naudojamos tikslingai vadovaujantis mokyklos 2013-2015 m. strateginiu planu, atsižvelgiant į aplinkos (išorės ir vidaus) situacijas ir progimnazijos poreikius. Papildomų lėšų pritraukiama dalyvaujant įvairiuose projektuose, kurių metu tvarkomos ugdymo aplinkos, įsigyjamos mokymo priemonės, dalyvaujama įvairiuose mokinių ir mokytojų mainų projektuose. Glaudus bendradarbiavimas su mokinių tėvais progimnazijai padeda pritraukti tėvų paramą (2 proc. GPM). Labai geranoriškai su progimnazija bendradarbiauja Šilalės miesto, Šilalės kaimiškoji ir Traksėdžio seniūnijos, kurių darbuotojai ir technika padeda tvarkant teritoriją. Taip pat jaučiama didelė daugelio rajono verslo įmonių pagalba organizuojant mokyklos renginius.

Dalyvaujant MTP+ (Mokyklų tobulinimo programa plus) projektuose „Bendrojo lavinimo mokyklų modernizavimas“ ir „Bendrojo lavinimo mokyklų bibliotekų modernizavimas“, buvo atnaujintos mokytojų darbo vietos aprūpinant jas naujais baldais ir IT technika, atnaujinta mokyklos biblioteka, įrengtos dvi po 15 darbo vietų kompiuterinės skaityklos, iš viso IT įrangos ir baldų gauta už 117 364,52 lt. Dalyvaujant projekte „Pedagoginių psichologinių tarnybų infrastruktūros, švietimo įstaigose dirbančių specialiųjų pedagogų, socialinių pedagogų, psichologų, logopedų darbo aplinkos modernizavimas“, buvo moderniai įrengti keturi švietimo pagalbos specialistų kabinetai. Mokyklos materialiniai ištekliai atitinka mokyklų aprūpinimo standartus. Dalis mokyklos baldų yra geros kokybės, atnaujinti. Progimnazija kasmet atnaujina bibliotekos fondą ir vadovėlių bei grožinės literatūros įsigyjama pakankamai, patenkinant visus ugdymo ir laisvalaikio skaitymo poreikius.

Mokymo priemonių ir vadovėlių netrūksta. Visos mokytojų darbo vietos kompiuterizuotos, beveik visuose kabinetuose nauji suolai, yra 58 projektoriai, 8 interaktyvios lentos, muzikiniai centrai, namų kino sistemos, įvairios papildomos mokymo priemonės. Vizito metu, pamokose buvo vertinamas patalpos tinkamumas mokytis, jautumas, estetiškumas, informacinių šaltinių ir mokymosi priemonių kiekis, tinkamumas ir panaudojimo veiksmingumas, patalpų pritaikymas ir naudojimas ugdymo procesui. 137 stebėtose pamokose ir kitose veiklose minėtieji aspektai įvertinti taip:

Apibendrintas mokymosi aplinkos pritaikymo pamokose vertinimas

9 lentelė

Stebėtos pamokos ir kitos veiklos	Labai gerai įvertintos pamokos (procentai)	Gerai įvertintos pamokos (procentai)	Neblogai įvertintos pamokos (procentai)	Prastai įvertintos pamokos (procentai)	Lygiai nevertintos veiklos
137	5 (4 proc.)	62(49,2 proc.)	59 (46,8 proc.)	-	11

Tikslingas aplinkos, išteklių, šaltinių, IKT panaudojimas stebėtas tik pavienėse pamokose, pavyzdžiui, 6c kl. gamtos ir žmogaus, 8d kl. technologijų, 1d kl. matematikos pamokose. Vertintojai

pastebėjo, kad pamokose, kuriose buvo tikslingai panaudojami informaciniai šaltiniai, buvo sudarytos sąlygos mokiniams geriau suvokti mokomąją medžiagą.

Progimnazija turi palankias sąlygas edukacinei veiklai. Greta mokyklos savo veiklą pradėjo Šilalės sporto ir laisvalaikio centras. 7-8 min. atstumu nuo mokyklos yra naujai renovuotas miesto stadionas, kuriame, esant palankioms oro sąlygoms, vyksta kūno kultūros pamokos. Progimnazija naudoja dviem pastatais – 41 mokomuoju kabinetu trijų aukštų pastate su užstatytu ketvirtu mansardiniu aukštu ir 20 mokomųjų kabinetų buvusiam vaikų darželio pastate iš dalies pritaikytu mokyklai. Pagrindinis pastatas pilnai pritaikytas žmonėms su negalia (įrengtas pandusas patekimui į pastatą ir visi aukštai sujungti keltuvu žmonėms su negalia). Pradinių klasių pastatas aptvertas ir tai užtikrina didesnę pradinių klasių mokinių saugumą. Abu pastatai renovuoti pagal projektą „Energijos vartojimo efektyvumo didinimas“ ir Valstybės investicijų programą.

Progimnazijoje sudarytos geros sąlygos aktyviam mokinių judėjimui (sporto salė, dirbtinės dangos universali futbolo aikštelė, šokių ir aktų salės aprūpintos visomis reikalingomis mokymo priemonėmis). Didžiausia problema, bendruomenės narių teigimu, - nepatenkinama stadiono būklė. Mokykloje yra sukurta ir nuolat tobulinama jauki ugdymosi aplinka. Priešmokyklinių grupių kabinetai visiškai atnaujinti. Šiais metais pradėtas įrenginėti pailgintos darbo dienos grupės kabinetas. Progimnazijos bendruomenė saugo ir puoselėja aplinką, kurioje dirba ir mokosi. Aplinka žalia, daug medžių, gėlynų, auginamas 30-os abiturientų laidos parkas, kuris visą grožį atskleis po keleto metų.

III. PROGIMNAZIJS SAVĖS VERTINIMO VEIKSMINGUMAS

Progimnazijos veiklos įsivertinimas (toliau – įsivertinimas) Šilalės Dariaus ir Girėno progimnazijoje vykdomas vadovaujantis Bendrojo lavinimo mokyklos veiklos kokybės įsivertinimo rekomendacijomis. Tokį įsivertinimo modelį, kaip priimtinausią, pasirinko bendruomenė. Įsivertinimas nėra sistemingai ir kryptingai įgyvendinamas. Jį vykdo išrinkta darbo grupė, kurią sudaro metodinių grupių atstovai. Nuo 2011 metų grupės sudėtis kinta. Grupei vadovauja direktoriaus spavaduotoja ugdymui D.Šiaudvytienė. Įsivertinimas mokykloje vykdomas penkiais etapais (pasirengimas įsivertinti, platusis įsivertinimas, pasirinktų temų giluminis nagrinėjimas ir įsivertinimas, atsiskaitymas ir informavimas apie atliktas procedūras bei rezultatų panaudojimas tolesnės veiklos tobulinimui), tačiau ne visuose etapuose vykdoma kryptinga veikla. Plačiojo įsivertinimo rezultatai naudojami giluminio vertinimo problemai suformuluoti. Problemos formuluojamos remiantis viena ar keliomis temomis, pasirenkant tos temos veiklos rodiklius. Giluminio įsivertinimo metu planuojami įvertinimo darbai (kuriamos dviejų lygių iliustracijos, IQES pagalba rengiami klausimynai). Baigus įsivertinimą atsiskaitoma mokytojų bendruomenei, Mokyklos tarybai.

Įsivertinimo procese aktyviai dalyvauja mokiniai, nes tam sąlygas sudaro klasių vadovai (organizuoja klausimynų pildymo procedūras). Tėvai apklausiami elektroninės sistemos TAMO pagalba. Dalyvaujančių skaičius negausus. Tik apie 50 proc. pedagogų dalyvauja įsivertinimo procese. Įsivertinimo rezultatai padarė poveikį konkrečių progimnazijos veiklų tobulinimui: bendruomenė apsisprendė dalyvauti socialinio emocinio ugdymo programoje ir ją pradėjo įgyvendinti. Grupės vadovės teigimu įsivertinimo rezultatai daro teigiamą įtaką mokytojų savianalizei. Įsivertinimo rezultatai panaudojami progimnazijos veiklos planavimui. Mokykla ir toliau siekia, kad susitarimai dėl įsivertinimo taptų veiksmingesni. Bendruomenės požiūris į įsivertinimą iš pradžių buvo formalus, o šiuo metu, mokytojų, įsivertinimo grupės manymu, įsivertinus mokyklos veiklą, matoma įstaigos tobulinimo perspektyva. Mokykloje vertėtų daugiau dėmesio skirti bendruomenės narių įtraukimui į įsivertinimo procesus, gilesnei įsivertinimo duomenų analizei (refleksijai, kokybinių duomenų interpretavimui, įvairesnių šaltinių panaudojimui nustatant veiklos kokybę) ir konstruktyvesniam rezultatų panaudojimui. Padidinti mokyklos savęs vertinimo veiksmingumą galėtų padėti aktyviau naudojamas ugdymo proceso (veiklos) stebėjimo metodas, gautų išvadų analizė.

Įsivertinimo procesas ir išvados turi reikšmės mokyklos veiklos kaitai, tačiau mokyklos bendruomenei vertėtų tikslingiau vykdyti veiklos kokybės pokyčių analizę, t.y. analizuoti įsivertinimo poveikį mokiniui, mokytojui ir mokyklos vadovams, siekiant gerinti mokinių pažangą ir pasiekimus.

ŠILALĖS DARIAUS IR GIRĖNO PROGIMNAZIJS
KONTEKSTINIŲ DUOMENŲ SUVESTINĖ

Bendra informacija apie mokinius, mokytojus, vadovus

Mokinių ir klasių komplektų skaičius skirtingais mokslo metais (mokyklos duomenimis)	Mokslo metai	Komplektų skaičius	Mokinių skaičius
	2013-2014 m.m.	36	961
	2014-2015 m.m.	34	913
	2015-2016 m. m. (vizito metu)	33	889

Mokinių, paliktų kartoti kursą, skaičius	2012-2013 m.m.	2013-2014 m.m.	2014-2015 m.m.
	2	4	1

Mokytojų skaičius	Mokslo metai	Skaičius
	2013-2014 m.m.	76
	2014-2015 m.m.	74
	2015-2016 m. m. (vizito metu)	75

Vadovai (nurodyti pareigybės)	Vadybinės kategorijos (mokyklos vertinimo metu)
Direktorius	Pirma vadybinė kategorija
Direktoriaus pavaduotoja ugdymui	Antra vadybinė kategorija
Direktoriaus pavaduotoja ugdymui	Antra vadybinė kategorija
Direktoriaus pavaduotoja ugdymui	Antra vadybinė kategorija

Socialinio, ekonominio konteksto duomenys

Mokinių šeimos	2014-2015 m.m.	2015-2016 m. m.
Socialiai remtinos šeimos		132
Probleminės šeimos	X (nerenka)	X (nerenka)
Disfunkcinės (asocialios) šeimos	X (nerenka)	X (nerenka)
Pilnos šeimos	X (nerenka)	634
Nepilnos šeimos	X (nerenka)	149

Mokinių pavėžėjimo poreikis	Iki 3 km		Virš 3 km	
	Pagal ŠVIS duomenis	Mokyklos patikslintais duomenimis	Pagal ŠVIS duomenis	Mokyklos patikslintais duomenimis
Atvykimas				
Veža mokinių tėvai	-	-	16	16
Veža mokykla	-	-	286	286
Atvyksta kitu būdu	-	-	-	-

Mokinių poreikis	pavėžėjimo	Iki 3 km		Virš 3 km	
		Pagal ŠVIS duomenis	Mokyklos patikslintais duomenimis	Pagal ŠVIS duomenis	Mokyklos patikslintais duomenimis
Parvežimas					
Veža mokinių tėvai		-	-	2	2
Veža mokykla		-	-	301	301
Atvyksta kitu būdu		-	-	-	-

Mokiniai, gaunantys nemokamą maitinimą	Mokslo metai	Mokinių skaičius	Procentas nuo bendro (m. m.) mokinių skaičiaus
	2014-2015 m.m.	372	38,79 proc.
	2015-2016 m.m.	209	27 proc.

Kita informacija

Mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, skaičius (iš viso)	2013-2014 m.	2014-2015 m. m.	2015-2016 m. m.(vizito metu iš viso)
		23 (+logopedo pagalbą gaunantys 82)	22 (+ logopedo pagalbą gaunantys 62)

Neformalusis švietimas	Mokykloje	Už mokyklos ribų
Lankančių mokinių skaičius:	579	224 Šilalės meno mokykla; Dar duomenų nepateikė Šilalės sporto mokykla; Šilalės kultūros centras lankančių vaikų neformaliojo švietimo užsiėmimus teikia lapkričio 1d.

Pastarieji dveji mokslo metai	Vidutiniškai 1 mokiny per mokslo metus praleido iš viso pamokų			Vidutiniškai 1 mokiny per mokslo metus praleido pamokų dėl nepateisinamų priežasčių		
	Vidutiniškai	1-4 kl.	5-8 kl.	Vidutiniškai	1-4 kl.	5-8 kl.
2013-2014 m.m.	47,7	22,0	73,6	9,3	1	17,7
2014-2015 m.m.	49,4	36,0	60,3	10,8	2	17,9

Mokslo metai	Rajono (miesto) renginiuose		Šalies renginiuose		Tarptautiniuose renginiuose	
	Dalyvavusių mokinių skaičius	Prizininkų / laureatų skaičius	Dalyvavusių mokinių skaičius	Prizininkų / laureatų skaičius	Dalyvavusių mokinių skaičius	Prizininkų / laureatų skaičius
2013-2014 m.m.	961	111	54	43	10	2
2014-2015 m.m.	913	114	67	48	12	3

Projektai	Socialiniai	Mokomieji	Bendruomenės	Tarptautiniai
Skaičius/ pavadinimas (-ai)	„Olweus“ „Įveikiame kartu“ „Antras žingsnis“	„Sveikuolių sveikuoliai“ „Kalbų pasaulis“ „Karjeros diena“ „Žemės diena“ „Matematikų diena“ „Pasaulinė AIDS diena“	Bendri projektai su: 1. Šilalės Paslaugų namais, 2. Kvėdarnos parapijos senelių namais, 3. Pajūrio vaikų globos namais.	Erazmus+ „Plieno sparnai“ eTwinning